

Podlaskie Wieści Oświatowe

Nr 6 (208)

ISSN 1509-3336

czerwiec 2018

W numerze:

Kształcenie zawodowe

Szanse i perspektywy kształcenia zawodowego	4
Kongres Powiatów „ Dobry Zawód” we Wrocławiu	6
Nowa jakość kształcenia zawodowego a praktyka	7
Nowe warsztaty „Na górcie”	10
Innowacyjne, systemowe doradztwo zawodowe	11

Wydarzenia

Jubileusz XX - lecia wręczenia Nagrody Dobrego Polaka im. Jana Żądło	13
Podsumowanie wojewódzkich konkursów przedmiotowych przeprowadzonych w szkołach podstawowych i dotychczasowych gimnazjach w roku szkolnym 2017/2018	16
„ Z muzyką w Niepodległej Polsce ”	20
„ Różni, ale Równi”	22
II Powiatowy Konkurs Wiedzy Historycznej	22
W wielokulturowym rytmie	23
IV Festiwal „Tańce ludowe i regionalne”	24
Aktywna refleksja nad samym sobą	25
25 lat II Liceum Ogólnokształcącego im. Żołnierzy Obwodu Łomżyńskiego Armii Krajowej w Łomży	26
Idą wakacje	27

Miesięcznik Kuratorium Oświaty w Białymstoku Rynek Kościuszki 9, 15-950 Białystok
tel. (85) 748 48 48, fax (85) 748 48 49, e-mail: kuratorium@kuratorium.bialystok.pl, www.kuratorium.bialystok.pl

Skład kolegium redakcyjnego: Bożena Arłukiewicz, Maryla Boćkowska, Grażyna Czyżewska, Dariusz Daniluk, Jolanta Górską, Tadeusz Halicki, Maritta Kossakowska, Jolanta Broda, Anna Mózdyńska, Marek Onoszko, Lucja Orzechowska, Krzysztof Ostrowski, Maria Pawełko, Alicja Witkowska .

Redakcja nie zwraca materiałów niezamówionych, zastrzega sobie prawo redagowania nadesłanych tekstów i zmiany tytułów, nie odpowiada za treść zamieszczonych reklam i ogłoszeń.

Skład i druk: Drukarnia ARES s.c. R. i A. Józefowicz, ul. Włociańska 58, 15-199 Białystok, tel. 506 043 460,
e-mail: andrzej@aresdruk.pl, www.aresdruk.pl

Nakład: 800 egz

Szanowni Państwo, Dyrektorzy, Nauczyciele i Pracownicy szkół, przedszkoli oraz placówek oświatowych w województwie podlaskim

W tym numerze Podlaskich Wieści Oświatowych chciałybyśmy zwrócić Państwa uwagę na artykuły poświęcone kształceniu zawodowemu. Przez wiele lat było ono skutecznie spychane na margines systemu edukacji. Cieszy fakt, że od kilku lat zmienia się ta tendencja. Jakkolwiek wykształcenie ogólne nadal cieszy się wśród młodzieży bardzo dużym zainteresowaniem, to jednak chęć zdobycia zawodu na poziomie szkoły ponadgimnazjalnej, a niebawem szkoły ponadpodstawowej staje się coraz powszechniejsza. Zainteresowanie technikami i branżowymi szkołami I stopnia wskazuje, że ten kierunek zmian jest potrzebny. Wychodzi on na przeciw oczekiwaniom młodzieży, ale też rynku pracy, bo przecież wykwalifikowani ab-

solwenci muszą podjąć pracę, by pogodzić potrzeby osobiste z potrzebami gospodarki.

W celu zainteresowania ofertą kształcenia zawodowego w naszym województwie, 8 czerwca 2018 r. zorganizowaliśmy konferencję pod hasłem „Szanse i perspektywy kształcenia zawodowego”. O jej przebiegu oraz efektach piszemy w odrębnym artykule. Ważne jest to, że dyskusja na ten temat jest ciągle aktualna, czego dowodzą inne artykuły zamieszczone w dziale „Kształcenie zawodowe”, do lektury których serdecznie Państwa namawiam. Przy okazji warto wspomnieć, że nasz miesięcznik zawsze będzie otwarty na problemy związane z kształceniem zawodowym. Zachęcam więc gorąco wszystkich zainteresowanych do dzielenia się swoimi spostrzeżeniami i uwagami z czytelnikami Podlaskich Wieści Oświatowych.

Szanowni Państwo! Drodzy Uczniowie!

Dobiega końca rok szkolny 2017/18. Rok, w trakcie którego dokonały się tak ważne i potrzebne zmiany w systemie polskiej oświaty.

Mając świadomość, że był to okres wymagający, tym

bardziej dziękuję Państwu dyrektorom, nauczycielom i przedstawicielom jednostek samorządu terytorialnego za odpowiedzialne i profesjonalne realizowanie zadań wynikających z reformy edukacji.

Ostatni dzwonek szkolny to zapewne moment wyczekiwany przez uczniów.

Moi Drodzy!

Życzę Wam wspaniałych, radosnych wakacji. Niech to będzie czas dobrego, bezpiecznego odpoczynku. Czas, w którym będziecie mogli zrealizować swoje marzenia o ciekawych podróżach i nowych przyjaźniach. Życzę Wam takich wakacji, po których w pamięci zostają tylko miłe wspomnienia. Korzystajcie z nich, ale zawsze pamiętajcie o bezpieczeństwie swoim i swoich kolegów.

Dziękując Państwu Dyrektorom i Nauczycielom za rzetelną pracę, życzę udanego wypoczynku wakacyjnego, który pozwala zdystansować się do codziennych, szkolnych sytuacji i na nowo zatęsknić za swoimi uczniami.

Beata Pietruszka
Podlaski Kurator Oświaty

Szanse i perspektywy kształcenia zawodowego

Pod takim hasłem Podlaski Kurator Oświaty, we współpracy z Fundacją Rozwoju Systemu Edukacji zorganizował wojewódzką konferencję. Jak na wstępie powiedziała Pani Kurator Beata Pietruszka, tematyka spotkania wpisuje się w realizację kierunków polityki oświatowej państwa określonych przez Ministra Edukacji Narodowej na bieżący rok szkolny.

Konferencja odbyła się 8 czerwca 2018 r. w Podlaskim Urzędzie Wojewódzkim i była skierowana do dyrektorów oraz innych przedstawicieli kadry kierowniczej szkół odpowiedzialnych za kształcenie zawodowe. Udział wzięli też zainteresowani nauczyciele, wykazujący troskę o właściwy rozwój edukacji zawodowej młodzieży.

Wśród zaproszonych na konferencję nie zabrakło przedstawicieli starostów powiatów oraz prezydentów miast województwa podlaskiego – organów prowadzących tego typu szkoły. By wskazać na związek pomiędzy kształceniem a gospodarką wystosowano też zaproszenia do wielu

stowarzyszeń grupujących największych pracodawców z Podlasia.

W słowie wstępnym Bohdan Paszkowski – Wojewoda Podlaski podkreślał konieczność podejmowania wysiłków na rzecz wzmocnienia roli szkół zawodowych na naszym terenie. Zwrócił się do uczestników z apelem o podtrzymywanie stałej współpracy pomiędzy szkołami a biznesem. Zaznaczył, że takie podejście do problemu może przynieść dla obu stron jeszcze większe korzyści, niż dotychczas. Życzył uczestnikom dobrych i owocnych obrad.

Wśród referentów byli: Franciszek Górski oraz Romuald Mazur – dyrektor i wicedyrektor Wydziału Szkół Ponadpodstawowych, Ponadgimnazjalnych i Gimnazjów Kuratorium Oświaty w Białymstoku. Przybliżyli zebranym kierunki zmian, w jakich idzie kształcenie zawodowe w Polsce, dostosowując je do potrzeb nowoczesnej gospodarki. Mowa była m.in. o zmianach w organizacji szkół, nowych klasyfikacjach zawodów, no-

wej podstawie programowej kształcenia w zawodach czy też o promowaniu kształcenia dualnego. Mówcy wiele uwagi poświęcili także kadrcze nauczycielskiej oraz formach przygotowania nauczycieli do nowych wymagań wobec kształcenia zawodowego.

W dalszej części głos zabrała Iwona Fus – przedstawiciel Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji – współorganizatora konferencji. W swoim wystąpieniu wskazała na główne zadania, jakie realizuje Fundacja oraz skupiła się na realizacji programu ERASMUS+, a szczególnie w kontekście tematu spotkania. Mówczyni zwróciła uwagę na sposoby, w jakich szkoły zawodowe realizują Program, korzyści niesione dzięki współpracy szkół tego typu w Polsce i innych krajach. Podkreśliła znaczenie wymiany doświadczeń w realizacji programów nauczania, nabywania praktycznych umiejętności poprzez podpatrywanie, wzajemne uczenie się od siebie, czy też nawiązywanie kontaktów na dalsze lata.

Przedstawiając informacje dotyczące finansowania sektora „Kształcenie i szkolenia zawodowe” wspomniała o niewielkiej liczbie wniosków o dofinansowanie wpływających z naszego województwa.

W kolejnym wystąpieniu Marta Sosnowska z Wydziału badań i Analiz Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Białymstoku przedstawiła wyniki oparte na monitorowaniu pojawiających się na różnych stronach ogłoszeń zajmujących się poszukiwaniem pracowników. Wskazują one na potrzeby rynku pracy województwa podlaskiego. Mówczynie określiła także grupy wymagań oraz kwalifikacji i kompetencji osobistych, menadżerskich i społecznych, jakich oczekują pracodawcy na naszym rynku. Niebagatelną rolę przypisała też kompetencjom językowym. Z przedstawionych badań wynika, że szkoły mogą przygotować absolwenta w taki sposób, by sprostać tym potrzebom.

W drugiej części konferencji zaprezentowały się trzy szkoły kształcące w zawodach, które przedstawiły swoje doświadczenia we współpracy z pracodawcami. Jako pierwszy zaprezentował się Zespół Szkół Zawodowych nr 5 im. Ignacego Prądzyńskiego w Białymstoku. Dyrektor szkoły Izabela

Popławska przedstawiła spektrum kształcenia zawodowego, sukcesy uczniów oraz ich dalsze losy. Jan Grycuk – Prezes Zarządu Oddziału w Białymstoku Polskiego Stowarzyszenia Dekarzy, jako przedstawiciel współpracujących ze szkołą pracodawców wskazał na korzyści jakie odnoszą uczniowie oraz zatrudniające ich firmy. Podkreślił zaangażowanie młodzieży w proces nabywania praktycznych umiejętności przydatnych w wykonywaniu zawodu.

Bogumiła Olbryś - Dyrektor Zespołu Szkół Weterynaryjnych i Ogólnokształcących nr 7 w Łomży przedstawiła ofertę kształcenia szkół tworzących Zespół wskazując jednocześnie oferty, jakie otrzymują absolwenci od lokalnych przedsiębiorców. Potwierdzeniem tej współpracy były wystąpienia Anny Rogozińskiej – z Restauracji RETRO w Łomży, oraz Wojciecha Karpińskiego i Adama Ołdziejewskiego, którzy prowadzą lecznice dla zwierząt w Łomży.

Jako trzeci przykład dobrej praktyki dotyczącej współpracy szkoły i przedsiębiorców zaprezentował się Zespół Szkół Technicznych w Suwałkach oraz Firma MALOW sp. z o.o. w Suwałkach reprezentowana przez Annę Mitros.

Dyrektor szkoły Anna Musiałowicz wskazała na realizowanie kształcenia zawodowego poprzez zajęcia praktyczne, praktyki zawodowe, wycieczki edukacyjne, realizację zajęć dydaktycznych przez pracodawców, wizyty studyjne, prowadzenie klas patronackich, doradztwo merytoryczne i wsparcie finansowe. W wielu tych formach czynny udział biorą firmy chętne do zatrudniania absolwentów szkół, w tym wspomniana wcześniej firma MALOW.

Wszyscy prelegenci zgodnie potwierdzili, że czasy są takie, iż teraz to przedsiębiorcy zabiegają o dobrze przygotowanych absolwentów szkół zawodowych. Do niedawna bowiem to młodzież po ukończeniu szkoły poszukiwała zatrudnienia, niekiedy - mało skutecznie.

Kończąc konferencję Beata Pietruszka – Podlaski Kurator Oświaty podziękowała wszystkim za ciekawe przedstawienie problematyki związanej z kształceniem zawodowym i jednocześnie zaprosiła na kolejne spotkanie planowane na październik 2018 r.

Krzysztof Ostrowski
st. wizytator
Kuratorium Oświaty
w Białymstoku

Kongres Powiatów „Dobry Zawód” we Wrocławiu

Kongres odbył się 6 kwietnia 2018r. we Wrocławskim Centrum Kongresowym przy Hali Stulecia. Przedsięwzięcie zorganizowało Ministerstwo Edukacji Narodowej we współpracy z Fundacją Rozwoju Systemu Edukacji. W wydarzeniu wzięło udział blisko 1000 osób z całego kraju.

Kierownictwo Ministerstwa Edukacji Narodowej reprezentowały minister Anna Zalewska i wiceminister Marzena Machałek.

Wśród gości wrocławskiego kongresu byli przedstawiciele: ministerstw, władz wojewódzkich i powiatowych, spółek Skarbu Państwa, kuratorzy oświaty, parlamentarzyści, a także kierownictwo i dyrektorzy departamentów MEN, dyrektorzy jednostek podległych MEN, koordynatorzy ds. kształcenia zawodowego przy kuratoriach oświaty, dyrektorzy szkół, nauczyciele i uczniowie z branżowych szkół i technicznych.

Uczestnicy Kongresu mieli możliwość odwiedzić stoiska wystawiennicze 16 szkół, które prezentowały swoje dotychczasowe dokonania i aktualną ofertę edukacyjną. Każde województwo w tym wydarzeniu promowało inną branżę w kształceniu zawodowym.

Przedstawicielem województwa podlaskiego było Technikum Budowlano-Geodezyjne Zespołu Szkół Budowlano-Geodezyjnych im. Stefana Władysława Bryły w Białymstoku. Szkołę reprezentowali: dyrektor pani Małgorzata Sutula, pani Urszula Malczyńska, pan Paweł Klim oraz uczniowie Jakub Kulesza i Piotr Zieziula.

Technikum Budowlano-Geodezyjne kształci w następujących zawodach: technik budownictwa, technik robót wykończeniowych w budownictwie, technik geodeta, technik budowy dróg, technik inżynierii sanitarnej oraz technik urządzeń i systemów energetyki odnawialnej.

Szkoła szczytę się wieloma sukcesami edukacyjnymi. Potwierdzeniem są uzyskane tytuły i certyfikaty oraz wysokie miejsca w rankingu szkół, tj.: Certyfikat Ogólnopolskiej Grupy Szkół Rozwijających się, tytuł Szkoły z Klasą 2.0, Szkoły Eksperckiej, Szkoły Odkrywców Talentów, Lidera Edukacji

Zawodowej, Złotej Szkoły 2015 i Złotej Szkoły 2016, Srebrnej Szkoły 2017, trzeciego miejsca w województwie podlaskim w rankingu miesięcznika „Perspektywy” za rok 2017.

Szkoła rozwija kompetencje zawodowe przyszłych absolwentów poprzez realizację projektów edukacyjnych przy wsparciu ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, w tym: „Podlasie turystyką silne”, „Młodzi ciekawi świata techniki”, „Technik na dobrej drodze”, „Przemysł dla edukacji-edukacja dla przemysłu”, „Dziś uczeń, jutro wykonawca”, „Praktyka zawodowa za granicą drogą do europejskiego rynku pracy”. Szkoła współpracuje z wieloma pracodawcami z regionu i kraju. Uczniowie biorą udział w wykładach i praktykach służących poznawaniu nowoczesnych technologii w branży budowlanej.

Udział Technikum Budowlano-Geodezyjnego i prezentacja osiągnięć podczas kongresu jest przykładem elastycznego reagowania szkół naszego województwa na potrzeby regionalnego i lokalnego rynku pracy.

Podczas prezentacji branży budowlanej Minister Edukacji Narodowej Anna Zalewska wręczyła dyrektorowi, pani Małgorzacie Sutule, podziękowanie za udział szkoły w charakterze wystawcy na Kongresie Powiatów „Dobry Zawód”.

We wrocławskim kongresie uczestniczyli także: pani Beata Pie-

truszka, Podlaski Kurator Oświaty, pan Romuald Mazur, Zastępca Dyrektora Wydziału Szkół Ponadpodstawowych, Ponadgimnazjalnych i Gimnazjów oraz wizytator Krzysztof Domas.

Głównym punktem wrocławskiej debaty było wystąpienie Ministra Edukacji Narodowej. Podczas swojego wystąpienia minister Anna Zalewska podkreśliła, że pomimo wzrostu gospodarczego oraz wysokich nakładów na szkolnictwo zawodowe znaczny procent dużych i średnich polskich firm ma problemy ze znalezieniem odpowiednio wykwalifikowanych pracowników.

Przedstawiając kierunki zmian w szkolnictwie zawodowym w ciągu najbliższych lat wskazała, że w procesie odbudowy kształcenia zawodowego młodzieży i dorosłych, bardzo istotne jest dostosowanie systemu kształcenia zawodowego do potrzeb polskich firm, poprzez zwiększenie wpływu firm oraz organizacji zrzeszających przedsiębiorstwa na szkolnictwo branżowe i techniczne. Podkreśliła, że jest to jeden z kluczowych celów sprzyjających kreowaniu klimatu inwestycyjnego w regionach, wzmocnieniu społecznej odpowiedzialności biznesu, a także zapewnieniu nowoczesnych kadr dla polskiej gospodarki.

Minister Edukacji Narodowej wyraźnie zaakcentowała, że warunkiem rozwoju szkolnictwa branżowego

i technicznego jest ścisła współpraca ministerstw, szkół, samorządów oraz pracodawców, którzy muszą być obecni na każdym etapie procesu kształcenia zawodowego, a także egzaminowania uczniów. Jednocześnie zaznaczyła, że samorzady terytorialne powinny być świadome potrzeb i możliwości rozwoju swojego regionu, tworząc odpowiednie warunki dla współpracy szkół oraz biznesu. Szkoły natomiast powinny elastycznie reagować na potrzeby regionalnego i lokalnego rynku pracy.

Minister Anna Zalewska, prezentując zmiany w szkolnictwie branżowym i technicznym planowane od roku szkolnego 2019/2020, poinformowała m. in., że od 1 stycznia 2019 r. docelowy podział subwencji oświatowej będzie uwzględniał rzeczywiste zapotrzebowanie na pracowników w danym zawodzie na wojewódzkim rynku pracy. Przy podziale środków pod uwagę będą brane również: efektywność kształcenia, koszty kształcenia w zawodzie oraz wsparcie kształcenia w zawodach unikatowych. Minister Anna Zalewska podkreśliła, że promocja szkolnictwa branżowego i technicznego wymaga także wprowadzenia kompleksowego doradztwa zawodowego w systemie oświaty oraz,

że będzie ono obecne na każdym etapie edukacyjnym. Zostanie również uruchomiona ogólnopolska platforma doradztwa zawodowego dla uczniów, rodziców, pracodawców oraz dorosłych osób.

Obszerny blok tematyczny podczas debaty wrocławskiej poświęcono również promowaniu kształcenia branżowego i technicznego. Blok ten zrealizowano w formie panelu dyskusyjnego. O przykładach dobrych praktyk oraz innowacyjnych działaniach w zakresie kształcenia zawodowego w czasie dyskusji rozmawiali samorządowcy, dyrektorzy szkół i przedstawiciele firm z branży elektryczno-energetycznej, transportu lotniczego i kolejowego oraz chemicznej.

Poszczególne branże reprezentowali:

- branża elektryczno-energetyczna: PGE Polska Grupa Energetyczna S.A., Tauron Polska Energia S.A., Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 3 w Bełchatowie, Zespół Szkół w Libiążu,
- branża transportu lotniczego: LINE-TECH Aircraft Maintenance, Zespół Szkół Technicznych w Mielcu, Starostwo Powiatowe w Mielcu,
- branża transportu kolejowego: Związek Pracodawców Kolejowych, PKP Polskie Linie Kolejowe S.A., Zespół

Szkół im. Jędrzeja Śniadeckiego w Żarowie,

- branża chemiczna: Grupa Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A., Zespół Szkół Technicznych w Puławach, Starostwo Powiatowe w Puławach.

Podczas kongresu minister Anna Zalewska podpisała porozumienie ze Związkiem Pracodawców Kolejowych, a z PGE Polską Grupą Energetyczną S.A. oraz TAURON Polska Energia S.A. listy intencyjne dotyczące współpracy na rzecz szkolnictwa branżowego i technicznego.

Materiały konferencyjne, w tym wystąpienie Ministra Edukacji Narodowej Anny Zalewskiej pt. „Biznes dla szkół, szkoły dla biznesu” zostały opublikowane na stronie internetowej Ministerstwa Edukacji Narodowej Departament Informacji i Promocji pod adresem: <https://men.gov.pl/ministerstwo/informacje/kongres-powiatow-dobry-zawod-we-wroclawiu-prezentacja-dalszych-zmian-w-szkolnictwie-zawodowym.html>.

Krzysztof Domas,
wizytator
Kuratorium Oświaty
w Białymstoku

Nowa jakość kształcenia zawodowego a praktyka

Podjęcie próby refleksji nad jakością, warto sięgnąć do określenia, czym jest jakość. Wg PN – EN 9000:2001 „Jakość to stopień, w jakim zbiór inherentnych właściwości spełnia wymagania”. Wg Platona „Jakość to pewien stopień doskonałości”. A w edukacji? W „Głównych kierunkach krajowej polityki edukacyjnej do roku 2020”.¹ Wysoką jakością zdefiniowano jako „skuteczność całego systemu oświaty, zależną od skuteczności działania poszczególnych szkół i placówek edukacyjnych, od tego, w jakim stopniu potrafią odpowiadać na indywidualne potrzeby każdego ucznia i dobrze współdziałać ze środowiskiem, w którym funkcjonują”. I te właśnie obszary są przedmiotem tej refleksji.

Mówiąc o jakości kształcenia zawodowego, nie sposób pominąć jego udziału w organizacji oświaty. Uwarunkowania społeczno-gospodarcze prze-

kładały się na stopień zainteresowania kształceniem zawodowym. W 1990 r. było w Polsce 9673 szkół zawodowych, w których uczyło się 63% absolwentów szkół podstawowych; w 2018r. - 1 651 szkół branżowych I stopnia, 1 896 techników. Technika wybrało 39,7% absolwentów gimnazjów, szkoły branżowe -15,3%.²

55% to wielki sukces, po wyraźnym zmniejszeniu zainteresowania w roku 2003, gdy szkoły zawodowe preferowało jedynie 17% populacji absolwentów gimnazjów (badania własne Miasta Białystok). Jak widać jest to dużo niższy wskaźnik w porównaniu do roku 1990.

Zmiany programowe na rzecz nowej jakości kształcenia zawodowego

Społeczne wołanie o nową jakość

kształcenia zawodowego doszło do głosu już po 2010 r. Przyczynę stanowiły zmiany programowe. Nową filozofię programową wprowadziło Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 lutego 2012 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach,³ celem przygotowania uczących się do życia w warunkach współczesnego świata, wykonywania pracy zawodowej i aktywnego funkcjonowania na zmieniającym się rynku pracy. Krótki zapis, a jak wielki obszar do modernizacji!

Działania na rzecz nowej jakości edukacyjnej praktyki zawodowej to:

- modernizacja kształcenia zawodowego – napisanie nowej podstawy kształcenia przy ogromnym zaangażowaniu nauczycieli kształcenia zawodowego w ramach projektu KOWEzU,

Kształcenie zawodowe

-zmiana ustroju szkolnego - wprowadzenie branżowych szkół zawodowych i dwóch kwalifikacyjnych zawodów,

-modyfikacja treści podstaw programowych, z wielkim otwarciem na pracodawców w ramach projektu ORE - Partnerstwo na rzecz kształcenia zawodowego,

-zmiana finansowania kształcenia zawodowego uwarunkowana efektywnością i kosztownością kształcenia.

Warto w tym miejscu zauważyć, że temat nowej jakości kształcenia zawodowego podjęto w kraju w ramach projektu Działanie 10.4. Dostosowanie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego do potrzeb rynku pracy.⁴ Nazwano problemy i określono potrzeby szkolnictwa zawodowego. Zauważono, że kierunki kształcenia determinowane są przez zatrudnionych w szkole nauczycieli. Podano przyczyny tego stanu rzeczy skutkujące m.in. nieprzygotowaniem przyszłych absolwentów do wykonywania zawodu („Nowa jakość kształcenia zawodowego”, Lublin 2014).⁵

Uczeń – Rodzina – Społeczeństwo

To pierwszy i podstawowy obszar w wymiarze społecznym. Szkoła jest dla ucznia, który ma określone potrzeby. Oczekuje wsparcia w rozwoju osobowym i zawodowym, wyzwania kreatywności i innowacyjności, rozpoznawania jego predyspozycji. Takie są też oczekiwania rodzin. Edukacyjna praktyka przyniosła w tym obszarze bogactwo rozwiązań wychodzących naprzeciw potrzebom w postaci honorowania innowacyjności i przedsiębiorczości młodzieży, egzaminów próbnych, konkursów, olimpiad i przeglądów na szczeblu lokalnym i ogólnokrajowym, z szerokim zaangażowaniem przedsiębiorców, stowarzyszeń oraz inicjatyw klastrowych.

Potrzeby kadry edukacyjnej

Niewielu jest nauczycieli, którzy przechodzą z edukacji do przemysłu. Cenieni są bardzo ci, którzy swoje doświadczenie pracy w przemyśle wykorzystują w praktyce edukacyjnej. Tak było, a na ile nowe uwarunkowania mogą nas jako nauczycieli wspomóc? Poszukując w gronie pracodawców, w ramach Forum Partnerów Społecz-

nych projektu ORE najkrótszej drogi do dobrej jakości edukacji, sformułowano tezę, że: „Tradycją polskiej szkoły jest indywidualna praca nauczyciela, słabe więzi, brak mechanizmów „uwspólniania”. Warto z tym polemizować. Nauczycielskiej pracy specjalistów z dobrą podbudową pedagogiczną nie jest obca świadomość powołania i potrzeby rozwoju osobowego, a ostatnimi czasy - uczenia się nowych zawodów i kwalifikacji. Wprowadzony wymóg ustawy oceny pracy nauczyciela co trzy lata nie pomaga, a wręcz zniechęca. Zdaniem nauczycieli, oznacza brak zaufania do tych, których za rok, gdy do szkół ponadpodstawowych dotrze podwójny rocznik, z przysłowiową „świeczką będziemy szukać.” Nie sprzyja to nowej jakości edukacji.

Mamy nadzieję, że ustawa o obowiązkach doskonalenia od 1 września 2018r. wyzwoli dobrą ofertę ośrodków doskonalenia – nowych form doskonalenia i kształcenia, z praktyką w firmach prowadzonych przez organizacje pracodawców. To miałoby sens i spotkałoby się z zainteresowaniem. Obowiązek stałby się atrakcyjną formą oczekiwanego rozwoju osobowego i zawodowego nauczyciela. O nowej jakości pracy szkoły, w tym zawodowej, decydują bowiem nie tyle programy i treści, ile wszyscy członkowie społeczności szkolnej, zaś program wychowawczy, ustanawiający prymat osoby nad rzeczą i działaniem, jest dobrym materiałem do pracy wychowawczej. To, co najważniejsze w szkole, dokonuje się niekoniecznie na lekcjach. Opracowana praktyczna pomoc w postaci scenariuszy realizacji kps i omz okazała się dobrą formą wsparcia nauczycieli. Scenariusze zajęć opracowanych przez doradców metodycznych MODM pt. „Motywacja nauczyciela i ucznia” zdały egzamin, bowiem motywacja ucznia jest w dużej części pochodną postawy nauczyciela. Rozwijanie zaś kompetencji kluczowych wymaga współpracy w ramach kształcenia zintegrowanego wokół problemów, a nie przedmiotów.

Oczekiwania pracodawców

Szkoła przygotowuje kandydatów na stanowiska pracy; nie na rynek, a na stanowiska pracy. W ostatnich latach bardzo wyraźnie wzrosło zapotrzebowanie na fachowców wywołane luką pokoleniową związaną z przechodzeniem na emeryturę pracowników,

słabym i nieskoordynowanym systemem poradnictwa, niższym demograficznym (w który nie wszyscy chcieli uwierzyć), wreszcie migracją zarobkową młodych Polaków po 2004 roku. Analiza tych uwarunkowań oraz odpowiedzialność za przyszłość doprowadziły do większego zaangażowania społeczności lokalnych na rzecz efektywności systemu kształcenia zawodowego w kontekście potrzeb pracodawców.

Warto przywołać w tym miejscu opinie przedsiębiorców, którzy określili czynniki zachęcające ich do prowadzenia praktycznej nauki zawodu (w skali 1-5) - wprowadzenie ulg podatkowych dla prowadzących praktyczną naukę zawodu - 4.6, większe dofinansowanie praktycznej nauki zawodu - 4.2, - ograniczenie formalności związanych z prowadzeniem praktycznej nauki zawodu - 3.3. Właśnie ulgi podatkowe dla pracodawców zaangażowanych w edukację są kluczem do nowej jakości kształcenia. Wciąż też są aktualne, wręcz prosto do „wzięcia” opinie przedsiębiorców na temat motywów przyjmowania uczniów na naukę zawodu, tj. chęć przekazania wiedzy młodzieży - 96%, z ucznia można wyszkolić sobie dobrego pracownika 87%, sam(a) kiedyś byłem(am) uczniem - 62% (Raport: Nauka zawodu. Szkoła czy pracodawca? Małopolskie Obserwatorium Rynku Pracy i Edukacji. Kraków 2005.)⁶

Szkoła przygotowuje najlepiej jak może kandydatów na stanowiska pracy, wyposażając ich w kompetencje. Na ile efektywnie? Centrum Kształcenia Ustawicznego w Białymstoku we współpracy z pracodawcami przeprowadziło w 2015r. badania na temat „Kompetencji oczekiwanych przez pracodawców od kandydatów na stanowiska pracy”.⁷ Planując system szkolnictwa zawodowego należało bowiem sprawdzić, jakich kompetencji oczekują pracodawcy od kandydatów na stanowiska pracy, zdiagnozowania, w jakim stopniu efekty kształcenia w szkołach zawodowych są zbieżne z oczekiwaniami pracodawców w świetle wymogów nowej podstawy.

Wg pracodawców kompetencje to zbiór wiedzy, umiejętności i postaw, zdolności uczenia się oraz przedsiębiorczości. Pożądane cechy absolwentów szkół technicznych z punktu widzenia pracodawcy to: ukształtowany system wartości, motywacja,

kompetencje społeczne, profil psychologiczny, a dopiero na piątym miejscu wiedza i umiejętności. Kandydatom brakuje pracowitości i odpowiedzialności za podejmowane działania, kreatywności i konsekwencji w realizacji zadań. Brakuje umiejętności takich jak samodzielność i logiczne myślenie. Trudności zaś w poszukiwaniu pracowników powodowane są zbyt wysokimi oczekiwaniami finansowymi i ... brakiem odpowiednich kwalifikacji kandydatów. W szczególności zaś brakuje uprawnień zawodowych i co bardzo podkreślano – pasji zawodowych.

Zdaniem pracodawców należy kształtować i wzmacniać chęć do nauki i wykonywania zawodu, umiejętność rozwiązywania problemów, konsekwencję i dociekliwość w poszukiwaniu optymalnych rozwiązań, kreatywność, przejmowanie odpowiedzialności za wyniki postawionego zadania. Należy stwarzać warunki do rozwoju innowacyjności.

Ich zdaniem ograniczenie jakości kształcenia wynika z braku jednoznacznego systemu uzupełniania kwalifikacji przez kadrę nauczycielską w zakresie zmian zachodzących w gospodarce i nauczanych zawodach. Wiedza przekazywana na uczelniach przestała zdawać rynkowy egzamin. Szkolenia i uzyskane certyfikaty są bez znaczenia, jeśli nie są poparte praktyką. Najważniejsza jest pasja i doświadczenie osoby ubiegającej się o pracę! Pracę otrzymuje się w 70% dzięki wiedzy fachowej i w 30% dzięki zdolnościom społecznym. Traci się ją zaś w 70% z braku zdolności społecznych i w 30% z braku kwalifikacji merytorycznych. I jeśli na to nałożymy stwierdzenie Marka Cubana, że „Przyszłość należy do humanistów, bo specjalistów technicznych zastąpią po prostu roboty”, to droga ku nowej jakości edukacji zawodowej wciąż przed nami.

Zmiany w finansowaniu oświaty

Dobre szkolnictwo zawodowe wyróżnia prestiż, trafna odpowiedź na potrzeby rodzin i oczekiwania pracodawców. Minie niebawem 20 lat od czasu przekazania samorządom zadań prowadzenia oświaty. Samorzady przejęły odpowiedzialność za wszystko to, co składa się na jakość edukacji. Tymczasem algorytm podziału subwencji

oświatowej nigdy nie zachęcał organów prowadzących do utrzymywania szkół zawodowych. To świadomość potrzeby przygotowania kadr dla przemysłu inspirowała do inwestowania w edukację zawodową.

Skalę inwestycji w latach 2004 – 2016 w polską edukację odzwierciedla poziom zaangażowanych środków finansowych - ok. 105 mld zł, podczas gdy wsparcie w części oświatowej subwencji ogólnej było na poziomie 442,45 mld zł. (bez przedszkoli, kosztów dowozu dzieci oraz wydatków majątkowych, a także finansowanych spoza budżetu. (Raport Związku Miast Polskich 2018).⁸

W art. 3. ust 2. ustawy o finansowaniu zadań oświatowych czytamy: „Środki niezbędne do realizacji zadań oświatowych jednostek samorządu terytorialnego, [...] w tym na wynagrodzenia nauczycieli oraz utrzymanie placówek wychowania przedszkolnego, szkół i placówek, są zagwarantowane w dochodach jednostek samorządu terytorialnego”. Subwencja oświatowa pokrywa 69,3% - 72% potrzeb oświaty i wychowania (IBE 2012, s. 178-179).⁹

Poziom wsparcia samorządów w zakresie kosztochłonnej edukacji zawodowej określa waga algorytmu podziału subwencji oświatowej: 0.17 standardu (A) do 2012 r.; 0.19 od 2013 r.; 0,22 - 0.4 w 2018 r. Bołączką samorządów jest brak standardów realizacji podstawowych zadań oświatowych. Ich realizacja w ramach subwencji oświatowej oznaczałaby konieczność tworzenia oddziałów ok. 37- osobowych, niezależnie od etapu kształcenia. Praktyka potwierdza, że to niezłomna wola samorządów stawiających na jakość kształcenia stanowi o wysokiej kondycji polskich szkół.

Doradztwo edukacyjno – zawodowe

W bieżącym roku szkolnym wprowadzono zajęcia z doradztwa w klasach VII. Istnieje konieczność wypracowania ogólnokrajowego, systemowego i kompleksowego doradztwa monitorowanego i ewaluowanego, efektywnych form doskonalenia doradców zawodowych wyposażonych w wiedzę z zakresu nowej podstawy programowej kształcenia w zawodach, wzbogaconych o praktyki i wizyty u pracodawców przynajmniej kilku branż zawodowych, by dyspo-

nować wiedzą z zakresu specyfiki zawodów i kwalifikacji. Niezbędne jest badanie predyspozycji zawodowych i poziomu kompetencji psychospołecznych uczniów, najlepiej na początku każdego etapu edukacyjnego. Doradztwo w zakresie nisz kompetencyjnych to przyszłość. Poradnictwo indywidualne zawsze miało powodzenie wśród poszukujących rozwiązań na przyszłość.

Potrzeba też „oswajania” od najmłodszych lat dzieci i młodzieży z zawodami poprzez przybliżanie im potrzeb pracodawców, spotkania z „ludźmi sukcesu” na zajęciach z wychowawcą i u pracodawców. Tydzień Kariery, Otwarte Drzwi w szkołach, tzw. targi edukacyjne, „Katalog zawodów i firm” to sprawdzone dobre praktyki. Warto pomyśleć o bazie dobrych scenariuszy zajęć z doradcą, wydaniu materiałów o zawodach i kierunkach kształcenia dla uczniów klas I-IV szkoły podstawowej.

Oferta szkoły i organizacja kształcenia

Stawiamy często pytanie: „Jak zorganizować kształcenie zawodowe, aby absolwent szkoły był dobrze przygotowany do pracy?” Zdaniem pracodawców tak, aby wzbudzało zainteresowanie uczniów problemami zawodowymi z zakresu nowych technik, technologii, maszyn i urządzeń, uświadamiał uczniom potrzebę samokształcenia, korzystania z poradników, aktualnych przepisów. Niszowość pewnych zawodów jest wynikiem małego zapotrzebowania na rynku pracy. Samo nazewnictwo zawodów nie tworzy miejsc pracy. Tworzy tylko popyt na kształcenie. Rozdrobnienie nazw i specjalizacji ogranicza pozycję na rynku pracy. Współpraca z pracodawcami czyni szkołę atrakcyjną.

Co roku aktualizowana oferta szkół adresowana do młodzieży i ich rodziców stanowi odpowiedź na regionalne i lokalne potrzeby pracodawców. Cennym narzędziem jest barometr zawodów. Szkoły oczekują większego wsparcia ze strony powiatowej i wojewódzkiej rady zatrudnienia, jako sprzymierzeńców organów prowadzących i dyrektorów w trafnym rozpoznaniu potrzeb pracodawców.

Jedną z form wsparcia nauczycieli staną się niebawem nowatorskie

Kształcenie zawodowe

materiały dydaktyczne, uwzględniające rozwiązania w zakresie nowych technik i technologii, pomocne w osiągnięciu założonych efektów kształcenia, opracowywane w ramach projektu Centrum Kompetencji Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego realizowanego przez Centrum Kształcenia Ustawicznego w Białymstoku. To jeden z przykładów podążania za zmianą w technologiach poprzez współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Tym działaniom niech towarzyszy dobra promocja kształcenia zawodowego na miarę „mody na kucharza”, bowiem, jak praktyka podpowiada, wybór szkoły determinowany jest w dużym stopniu wykształceniem rodziców i wynikami w nauce.

Szkoły wykonały ogromną pracę – przeorganizowały system i wdrożyły nowe rozwiązania. Istnieje pilna potrzeba zwiększenia znaczenia i prestiżu kształcenia zawodowego w świadomości społecznej. Trzeba kontynuować dobre, rozwijać najlepsze rozwiązania, troszczyć się nieustannie o współpracę otoczenia społeczno-gospodarczego ze szkołą i rodziną. Dobłą pracą może wykonać Rada Programowa ds. Kompetencji powołana 4 kwietnia 2018r. przez Ministra Przedsiębiorczości i Technologii. Taką mam na-

dzieję.

Zamiast zakończenia

Niebawem minie sto lat od czasu opracowania modelu TQM. W. E. Deming i J. M. Juran - entuzjaści jakości typują trzy konieczne działania spójne dla obu prekursorów:

-ciągle doskonalenie – niekończące się ulepszanie wszystkich i wszystkiego,

-myślenie systemowe – zrozum całość, do której należy część, w której pracujesz,

-zaangażowanie, współpraca i życzliwość wszystkich pracowników.

Określone przed laty, są wciąż aktualne. Jakość to nie system – to głównie ludzie, którzy go tworzą. A my ich mamy.

mgr inż. Lucja Orzechowska

Bibliografia:

1. „Główne kierunki krajowej polityki edukacyjnej do roku 2020”, Warszawa 2013

2. Informacja MEN z 20 kwietnia 2018r.

3. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 lutego 2012 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach

4. Działanie 10.4. Dostosowanie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego do potrzeb rynku pracy

5. „Nowa jakość kształcenia zawodowego”, Lublin 2014

6. Raport: „Nauka zawodu. Szkoła czy pracodawca”? Małopolskie Obserwatorium Rynku Pracy i Edukacji, Kraków 2005

7. „Kompetencje oczekiwane przez pracodawców od kandydatów na stanowiska pracy, Białystok 2015

8. Raport Związku Miast Polskich 2018

9. IBE 2012, s. 178-179

Nowe warsztaty „Na górcę”

W rozwoju każdej szkoły zawodowej ważną jest współpraca z firmami i zakładami pracy, które kształcą przyszłych pracowników. Współpracujemy z ponad 50. firmami. Uczniowie zdobywają doświadczenie zawodowe w białostockich firmach budowlanych pod okiem wykwalifikowanych specjalistów z Mark-budu, JAZ - BUD-u, Kombinatoru Budowlanego, stowarzyszenia dekarzy i u rzemieślników. Dobre i fachowe kształcenie zawodowe ma przyszłość, a dotychczasowe doświadczenie sprawia, iż szkoła podejmuje liczne działania na rzecz rozwoju uczniów. Przykładem jest stworzenie 6. klas pod patronatem znaczących firm: Blachotrapez, Fakro, Prefbet Śniadowo, Związek Polskie Okna i Drzwi. Rola firm patronackich jest bardzo duża, ponieważ wspierają kształcenie młodzieży poprzez dopo-

sażanie warsztatów, zapewnianie uczniom odzieży roboczej na zajęcia praktyczne, organizowanie szkoleń, zapoznanie z najnowszymi technologiami. Potwierdzają to uzyskane certyfikaty. Firmy organizują wycieczki dydaktyczne, podczas których uczniowie zdobywają wiedzę na temat działalności zakładów pracy, a także możliwości swojego dalszego rozwoju zawodowego. Fundują stypendia motywacyjne dla najlepszych uczniów w zawodzie, nagrody rzeczowe i staże zawodowe.

Powyższe działania potwierdza, jak duży wpływ mają firmy na kształcenie młodzieży, dzięki czemu młodzież może poznać oczekiwania pracodawców i się do nich dostosowywać. Dzięki fachowemu i merytorycznemu wsparciu ze strony nauczycieli przedmiotów zawodowych,

uczniowie odnoszą sukcesy, uzyskując tytuły takie jak: mistrz Polski dekarzy, I miejsca w zawodzie murarz, posadkarz, sucha zabudowa, malarz. Wykorzystują swoje praktyczne umiejętności, remontując szkolne pomieszczenia. W ciągu 5 lat wyremontowano 25 pomieszczeń.

19 kwietnia 2018r. Prezydent Miasta Białegostoku Tadeusz Truskolaski, w obecności Pani dyrektor Izabeli Popławskiej i ucznia- zdobywcy prestiżowej nagrody szkolnej- Igaś 2017, dokonali symbolicznego przecięcia wstęgi, inaugurując działalność nowych warsztatów szkolnych w Zespole Szkół Zawodowych nr 5 w Białymstoku. Uczniowie opowiedzieli o specyfice nauczanych zawodów i towarzyszących im życiu zawodowych pasjach. W uroczystości wzięli udział szefowie firm patronackich,

dyrektorzy firm budowlanych, w których uczniowie odbywają zajęcia praktyczne, dyrektorzy szkół zawodowych.

Tego też dnia, w nowych pomieszczeniach odbyła się V edycja regionalnego konkursu „Nowoczesne budownictwo wokół nas” pod honorowym patronatem Prezydenta Miasta Białegostoku oraz Podlaskiego Kuratora Oświaty. Został on zorganizowany w ramach projektu „Szkola zawodowa szansą na dobry start i pewną przyszłość”, współfinansowanego przez Miasto Białystok oraz firmy: JAZ-BUD, Kombinat Budowlany, Mark-Bud. Wzięli w nim udział uczniowie ze szkół ponadgimnazjalnych, kształcących się w zawodach

budowlanych z województwa podlaskiego i mazowieckiego. Celem konkursu było podniesienie poziomu wiedzy budowlanej, doskonalenie umiejętności praktycznych w wybranym zawodzie i popularyzacja dobrych praktyk w nauczaniu. Finaliści rywalizowali w trzech konkurencjach budowlanych. Podczas konkursu uczniowie mogli dzielić się wiedzą i umiejętnościami praktycznymi, zaś nauczyciele metodami i formami nauczania. Uczniowie „z górki” po raz kolejny odnieśli sukcesy.

Dzięki nowym warsztatom w znacznym stopniu polepszą się warunki nauki uczniów w zawodach: monter zabudowy i robót wykończe-

niowych w budownictwie, murarzynkarz, dekarz. Będzie tu miejsce nie tylko na rozwijanie umiejętności praktycznych, ale także na szkolenia prowadzone przez pracodawców, poznawanie nowych produktów i technologii oraz dzielenie się dobrymi praktykami. W nowych warsztatach znajdzie się również miejsce do nauczania nowego zawodu - monter stolarki budowlanej oraz monter sieci i instalacji sanitarnych, które to zawody znalazły się w ofercie szkoły i będą nauczane od września 2018r.

Izabela Popławska
Ewa Mikulak
Beata Włostowska

Innowacyjne, systemowe doradztwo zawodowe

Białystok już od 10-lat realizuje systemowe doradztwo zawodowe. Wdraża innowacyjne przedsięwzięcia oraz inicjatywy w szkołach i środowisku lokalnym. Konsoliduje działania na rzecz rozwoju doradztwa i poradnictwa edukacyjno-zawodowego. Inspirowani rozwiązaniami międzynarodowymi i potrzebami lokalnymi powiązaliśmy rozproszone praktyki doradcze, prowadzone przez różne instytucje. Wyszliśmy w ten sposób naprzeciw potrzebie zintegrowania wokół tematyki doradztwa nauczycieli, władz samorządowych, instytucji rynku pracy, pracodawców oraz organizacji pozarządowych. Naszą ofertą wzmocniliśmy działania adresowane do uczniów białostockich szkół celem lepszego przygotowania młodzieży do podejmowania trafnych decyzji edukacyjno-zawodowych. Decyzją Prezydenta Miasta Białegostoku Centrum dysponuje kadrą doświadczonych doradców. Lokalne Centrum Doradztwa Zawodowego (LCDZ) funkcjonuje w strukturze Centrum Kształcenia Ustawicznego (CKU) w Białymstoku od 1 września 2008r. Ta całkowicie nowatorska inicjatywa stanowi płaszczyznę współpracy wielu instytucji zatroskanych o zintegrowany system doradztwa i poradnictwa edukacyjno-zawodowego.

Cel i zakres działań Centrum

Celem LCDZ jest rozwój i upowszechnianie doradztwa zawodowego w Białymstoku, w tym wzmacnianie potencjału szkół i placówek w zakresie realizacji zadań wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego, wspomaganie szkół w pełniejszym przygotowaniu uczniów-słuchaczy do podejmowania trafnych decyzji edukacyjno-zawodowych, wspieranie rodziców w zakresie pomocy dziecku w wyborze ścieżki edukacyjnej i zawodowej, a także doskonalenie kompetencji nau-

czycieli i wychowawców w zakresie doradztwa zawodowego, tworzenie i koordynacja systemu poradnictwa, w oparciu o współpracę nauczycieli, władz oświatowych, pracodawców, instytucji rynku pracy, uczelni wyższych, organizacji pozarządowych i lokalnych mediów.

Doradcy zawodowi Centrum prowadzą szereg systemowych działań adresowanych do:

1. uczniów:

-poradnictwo grupowe – dotyczące efektywnego poruszania się na polskim i europejskim rynku pracy, czynników wyboru zawodu, planowania rozwoju zawodowego, rozwijania potencjału osobowego, wartości pracy, poznawania zawodów i rozwijania uzdolnień,

-poradnictwo indywidualne - rozmowy doradcze, Indywidualne Plany Działania, coaching i konsultacje,

-konkursy zawodoznawcze, w tym „Zawodowi odkrywcy”, „Moja pasja początkiem drogi do kariery”, „Turniej wiedzy o zawodach”, „Planer kariery” (7649 uczestników konkursów)

-Tydzień na rzecz kariery (17 385 osób: uczniów gimnazjum, nauczycieli, rodziców i pracodawców),

-wycieczki do lokalnych firm (ok.60 wycieczek/900 uczestników)

-spotkania z przedstawicielami zawodów (ok. 2000 uczestników)

-zajęcia z zakresu preorientacji zawodowej

Kształcenie zawodowe

przedszkolach (ok. 300 przedszkolaków)

2. rodziców: (4127 rodziców)

-spotkania,

-warsztaty,

-konsultacje indywidualne,

3. doradców zawodowych i nauczycieli:

-cykliczne spotkania „szkolnych koordynatorów”, diagnozowanie potrzeb i ustalanie kierunkowych działań (średnio 2 razy w roku),

-spotkania z radami pedagogicznymi (średnio 5 spotkań w roku),

-szkolenia, warsztaty, wymiana doświadczeń (średnio 4 inicjatywy w ciągu roku).

LCDZ integruje współpracę w zakresie doradztwa zawodowego w mieście, poprzez organizację konferencji i seminariów (www.ckubialystok.pl, www.kształceniezawodowe.pl, www.bialystok-online.pl), w których uczestniczyło ok. 4000 osób. Prelegentami byli najwyższej klasy specjaliści, trenerzy, przedstawiciele kilku resortów i wielu instytucji, liczni reprezentanci ośrodków akademickich, którzy dzielili się swoją wiedzą, doświadczeniem i wizjonerskimi pomysłami. Wspomaga rozwój zawodowy słuchaczy CKU oraz dorosłych mieszkańców miasta i okolic, zwiększając ich mobilność zawodową poprzez informację edukacyjno-zawodową, e-poradnictwo, festyny, targi pracy i edukacyjne, forum szkół i rynku pracy (ok. 16 600 osób dorosłych i słuchaczy CKU).

Skala i zasięg oddziaływań LCDZ

Centrum swoim zasięgiem obejmuje nie tylko miasto Białystok. Organizuje wydarzenia o zasięgu wojewódzkim, ogólnopolskim i międzynarodowym.

W systemowych działaniach brali udział głównie mieszkańcy Białegostoku – uczniowie: wszystkich poziomów nauczania -72 000 uczniów oraz ich rodzice. W realizację tych działań zaangażowani są od 10 lat doradcy zawodowi, wychowawcy, nauczyciele, dyrektorzy szkół w ramach

podpisanych 64 porozumień o współpracy. W realizację doradztwa w CKU włączyli się opiekunowie semestrów (średnio 18 osób rocznie) w ramach Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego CKU. Systemowe doradztwo i poradnictwo edukacyjno-zawodowe w Mieście Białystok prowadzone jest przez zespół LCDZ, który tworzą: 9 doradców zawodowych, w tym: 2 specjalistów ds. osób niepełnosprawnych i psycholog oraz 1 pośrednik pracy. Od września 2009r. Pracą LCDZ kieruje Pani Regina Miedziałowska.

Innowacyjność i oryginalność

Oryginalność działań LCDZ w skali ogólnopolskiej polega na wypracowaniu systemowych rozwiązań metodycznych i organizacyjnych, angażujących młodzież i dorosłych w planowanie ścieżek edukacyjno-zawodowych oraz przygotowania do wejścia na rynek pracy. Centrum tworzy narzędzia i dostosowuje działania do tysięcy odbiorców, pisze własne/autorskie programy doradcze, opracowuje innowacyjne metody i formy (www.ckubialystok.pl, www.kuratorium.bialystok.pl)

Efekty i rezultaty – nasze małe i duże sukcesy

Białostocki system doradztwa i poradnictwa edukacyjno-zawodowego konsoliduje środowiska i instytucje na poziomie ogólnopolskim, regionalnym i lokalnym. Wypracowaliśmy specjalistyczne narzędzia doradcze, diagnozujące preferencje osobowościowe i zawodowe. Wzrósł wskaźnik wyboru szkoły zawodowej - z 45% do 48%. Jest to efekt systemowej diagnozy preferencji zawodowych uczniów oraz większej świadomości rodziców i nauczycieli w zakresie potrzeby wspierania młodzieży w ich wyborach edukacyjno-zawodowych.

Zawiązaliśmy Koalicję na rzecz wspierania rozwoju ścieżki kariery osób niepełnosprawnych. Zainicjowaliśmy nowe formy aktywizacji środowiska lokalnego na rzecz doradztwa zawodowego m.in. Tydzień na Rzecz Kariery-wiosenne przedsięwzięcie kierowane do klas III gimnazjów, w ramach którego odbywają się: spotkania pracodawców z uczniami i ro-

dzicami na terenie szkół zawodowych, warsztaty w szkołach zawodowych, prezentujących zawody, w których kształcą, spotkania z ciekawymi zawodami. Nastąpiła synergia działań środowiska lokalnego na rzecz doradztwa i poradnictwa zawodowego w Białymstoku. CKU/LCDZ w latach 2009-2013 otrzymało wyróżnienia i uzyskało tytuły laureata w Ogólnopolskim Tygodniu Kariery (www.szdziz.com.pl). Ponadto w 2014r. otrzymało wyróżnienie w Ogólnopolskim Konkursie Szkoła Zawodowych Perspektyw, którego celem było podkreślenie roli doradcy zawodowego w wyborze ścieżki edukacyjnej i zawodowej. W roku 2018 uzyskało tytuł finalisty konkursu „Szkoła zawodowa najwyższej jakości” za praktykę – Lokalne Centrum Doradztwa Zawodowego CKU w Białymstoku (www.perspektywy-zawodowe.pl, www.najlepszazawodowa.pl)

Nowe wyzwania

Zespół LCDZ, dostrzegając zmieniającą się rzeczywistość, stawia na nowy model doradztwa zawodowego oparty na kompetencjach przyszłości, takich jak: komunikatywność, otwartość na zmianę, kreatywność, umiejętność pracy w zespole, zarządzanie czasem, odporność na stres, szybkie uczenie się, pasja, innowacyjność a także: programowanie, znajomość języków obcych, wiedza specjalistyczna. Nowym wyzwaniem stojącym przed LCDZ jest zatem połączenie doradztwa zawodowego z doradztwem kompetencji. Jak to zrealizujemy? Napiszemy o tym już w nowym roku szkolnym.

Bożena Barbara Krasnodębska
dyrektor Centrum Kształcenia
Ustawicznego w Białymstoku

Elżbieta Fidura, Anna Rolak
doradcy zawodowi Lokalnego
Centrum Doradztwa Zawodowego
Centrum Kształcenia Ustawicznego
w Białymstoku

Jubileusz XX – lecia wręczenia Nagrody Dobrego Polaka im. Jana Żądło

Każdy ma swoją historię...

20.04.2018 roku w III Liceum Ogólnokształcącym im. Krzysztofa Kamila Baczyńskiego w Białymstoku odbyła się uroczystość z okazji Jubileuszu XX – lecia wręczenia Nagrody Dobrego Polaka im. Jana Żądło.

Pan Jan Edward Żądło urodził się w Krakowie 17.12.1928. Od ponad 30 lat mieszkał w Białymstoku. Był emerytowanym nauczycielem z 40-letnim stażem pracy pedagogicznej.

Jako bardzo młody człowiek przeżywał okrucieństwa II wojny światowej. W lipcu 1944 roku złożył przysięgę i wstąpił w szeregi AK, będąc najmłodszym 16 letnim żołnierzem 14 kompanii piechoty zgrupowania „Żelbet” Kraków Południe o pseudonimie „Lew”. Doskonale wiedział, że grozi mu za to kara śmierci. Zmagał się z wieloma wyzwaniami, narażając wielokrotnie własne zdrowie i życie. Pan Jan Żądło był kombatantem, członkiem Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej. Za swoją patriotyczną postawę, oddanie umiłowanej Ojczyźnie został Odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski. Krzyżem Armii Krajowej, Odznaką Weterana Walk o Niepodległość oraz Odznaką Pamiątkową przyznaną przez Komitet Organizacyjny 50-lecia Powstania Warszawskiego i „Akcji Burza”. 14 października 2008 roku z okazji Dnia Edukacji Narodowej Minister Edukacji Narodowej na wniosek Dyrektora III LO przyznał Panu Janowi Żądło Medal Komisji Edukacji Narodowej.

Na zasłużonej emeryturze, jako długoletni pedagog, nie tracił kontaktu ze szkołą i spotykał się z młodzieżą. Uczestniczył w wielu uroczystościach patriotycznych organizowanych przez szkołę, a gdy zdrowie mu nie pozwalało przyjechał do szkoły, zapraszał do swojego domu na żywe lekcje historii. Był wielkim autorytetem młodzieży, dzięki

któremu uczniowie mogli obcować z bliska z takimi wartościami jak patriotyzm, wierność tradycji narodowej oraz ludzka życzliwość i wzajemny szacunek.

Cieszył się osiągnięciami polskiej szkoły, obserwował i wspierał współczesną młodzież, bo praca z nią dawała mu ogromną satysfakcję, radość i wiarę, że dobro człowieka jest wartością najwyższą.

To już 20 lat...

Pan Jan Żądło, jako człowiek szlachetnego serca, od 1999 roku był fundatorem prestiżowej Nagrody Dobrego Polaka przyznawanej uczniom III LO. Nagroda przyznawana jest uczniom, którzy są wzorami osobowościowymi dla swoich rówieśników i swój wolny czas poświęcają bezinteresownie potrzebującym: chorym, samotnym, zagubionym.

Nagrodę Dobrego Polaka im. Jana Żądło może otrzymać uczeń, który:

1. Akceptuje i stara się wcielać w życie wartości chrześcijańskie, którego domeną życia jest – Bóg, Honor, Ojczyzna.
2. Jest wolny od nałogów i uzależnień.
3. Wywiązuje się ze swoich obowiązków względem rodziny i szkoły.
4. W stosunku do swoich kolegów i osób starszych jest życzliwy, gotowy do pomocy, delikatny i dyskretny.
5. Ma pozytywny wpływ na swoje otoczenie, inicjuje i podejmuje pozytywne działania (w szczególności jeżeli mają one charakter ciągły).
6. Jest odpowiedzialny za swoje postępowanie, wolny od nierozumnej brawury, niepotrzebnie nie naraża

własnego i cudzego życia i zdrowia.

7. Potrafi bronić swoich przekonań, przeciwstawia się negatywnej presji otoczenia.

8. W niesprzyjających okolicznościach pokonuje własną słabość, wykazuje hart ducha, niezłomność postawy, wierność zasadom.

9. Zna i afirmuje tradycje narodowe, dba o godność Polaka, z szacunkiem posługuje się językiem polskim.

Wspomnienie...

Pamiętam Pana Jana Żądło jak zwracał się do mnie „Czcigodna Pani Dyrektor”, a gdy wchodził na salę gimnastyczną młodzież wstawała, milkły głosy i zapadała absolutna cisza. Powolnym krokiem, z bukietem biało-czerwonych kwiatów, podchodził do pierwszego rzędu krzeseł. Gdy zwracał się do młodzieży, to zawsze ze wzruszeniem i łzą w oku.

Pan Jan Edward Żądło - żywa historia naszej szkoły, która już dziś stała się legendą człowieka, człowieka, który niezłomnie walczył o sprawy małe i wielkie, budujące wartości narodowe.

Mam nadzieję, że Laureaci nagrody Jego imienia - spadkobiercy takich wartości jak: sprawiedliwość, odpowiedzialność, wolność, braterstwo, miłość, równość, piękno - będą zawsze o nich pamiętać. Będą też inspirować do szlachetnych czynów następnego pokolenia.

Małgorzata Górniak
Dyrektor
III Liceum Ogólnokształcące
im. Krzysztofa Kamila
Baczyńskiego
w Białymstoku

Podsumowanie wojewódzkich konkursów przedmiotowych przeprowadzonych w szkołach podstawowych i dotychczasowych gimnazjach w r. szk. 2017/2018

Oficjalnie zakończyły się wojewódzkie konkursy przedmiotowe przeprowadzone w szkołach podstawowych i dotychczasowych gimnazjach województwa podlaskiego w tym roku szkolnym.

Zorganizowano 8 konkursów przedmiotowych w szkołach podstawowych oraz 14 – w dotych-

czasowych gimnazjach. Przyznanie tytułu laureata w każdym konkursie przedmiotowym uprawnia do otrzymania oceny celującej z danego przedmiotu na koniec roku szkolnego, a także do przyjęcia do wybranej szkoły ponadgimnazjalnej/ponadpodstawowej oraz do zwolnienia z egzaminu zewnętrznego (w ustalonym zakresie).

Uroczystości wręczenia zaświadczeń zorganizowane zostały w Białymstoku, skupiając w jednym miejscu laureatów ze wszystkich powiatów województwa podlaskiego.

Od wielu lat dostrzegalne jest bardzo duże zainteresowanie konkursami przedmiotowymi.

Udział szkół i uczniów w wojewódzkich konkursach przedmiotowych w szkołach podstawowych i dotychczasowych gimnazjach w roku szkolnym 2017/2018

Nazwa konkursu	Liczba uczestniczących szkół	Liczba uczestników na poszczególnych stopniach			Liczba przyznanych tytułów	
		szkolny	rejony	wojewódzki	finalistów	laureatów
szkoła podstawowa	304	10222	1760	552	296	254
Wojewódzki Konkurs Historyczny	197	1218	122	37	26	11
Wojewódzki Konkurs Informatyczny	119	861	314	95	66	29
Wojewódzki Konkurs Języka Polskiego	256	2112	196	31	37	26
Wojewódzki Konkurs Języka Angielskiego	16	2811	404	63	21	96
Wojewódzki Konkurs Języka Białoruskiego	29	92	43	117	12	9
Wojewódzki Konkurs Języka Niemieckiego	254	195	55	21	9	21
Wojewódzki Konkurs Języka Rosyjskiego	36	125	50	26	8	18
Wojewódzki Konkurs Matematyczny	270	2808	576	162	117	44
dotychczasowe gimnazjum	200	13425	2466	836	389	446
Wojewódzki Konkurs Biologiczny	173	1560	232	70	14	56
Wojewódzki Konkurs Chemiczny	145	963	244	74	46	28
Wojewódzki Konkurs Fizyczny	123	667	99	55	15	40
Wojewódzki Konkurs Geograficzny	151	942	158	51	23	28
Wojewódzki Konkurs Historyczny	165	1000	188	58	18	40
Wojewódzki Konkurs Informatyczny	85	499	139	58	19	38
Wojewódzki Konkurs Języka Polskiego	182	1733	271	88	42	46
Wojewódzki Konkurs Języka	183	2417	304	101	62	39

Angielskiego						
Wojewódzki Konkurs Języka Białoruskiego	13	80	29	15	3	12
Wojewódzki Konkurs Języka Francuskiego	21	84	37	13	3	10
Wojewódzki Konkurs Języka Niemieckiego	88	457	102	28	15	13
Wojewódzki Konkurs Języka Rosyjskiego	78	308	93	27	17	10
Wojewódzki Konkurs Matematyczny	187	2163	410	126	57	69
Ponadwojewódzki Konkurs Wiedzy Obywatelskiej i Ekonomicznej	57	552	160	72	55	17
Ogółem	504	23647	4226	1388	685	700

W bieżącym roku szkolnym do stopnia szkolnego konkursów przedmiotowych przystąpiło 23647 uczestników z 504 szkół (podstawowych oraz dotychczasowych gimnazjów). Najpopularniejsze przedmioty konkursowe to: w szkołach podstawowych – język angielski (2811 uczestników) oraz matematyka (2808 uczniów biorących udział w tym konkursie), w gimnazjach – język angielski, w konkursie z tego przedmiotu uczestniczyło 2417 gim-

nazjalistów.

Do stopnia rejonowego ze wszystkich przedmiotów zakwalifikowano łącznie ok. 4,2 tys. uczestników - średnio ok. 18% uczestników stopnia szkolnego przeszło do następnego etapu. Do stopnia wojewódzkiego ze wszystkich konkursów zakwalifikowano 1388 uczestników, stanowili oni ok. 5,9% uczestników stopnia szkolnego.

Laureatami wszystkich konkur-

sów zostało 565 uczniów (w szkołach podstawowych – 216, w gimnazjach – 349), którzy uzyskali 700 tytułów laureata konkursu (254 tytuły w szkole podstawowej i 446 w gimnazjach). Stanowią oni ok. 2,96% uczestników stopnia szkolnego. Tytuł finalisty zdobyło 685 uczestników – 296 w szkole podstawowej i 389 w gimnazjum.

Liczba laureatów w szkołach podstawowych w r. szk. 2017/2018

Liczba uczniów z tytułem laureata				Liczba tytułów laureata
4 tytuły	3 tytuły	2 tytuły	1 tytuł	
1	5	25	185	254
216				

Liczba laureatów w gimnazjach w r. szk. 2017/2018

Liczba uczniów z tytułem laureata						Liczba tytułów laureata
9 tytułów	5 tytułów	4 tytuły	3 tytuły	2 tytuły	1 tytuł	
1	1	4	16	41	286	446
349						

W komisjach, które sprawdzały prace uczestników ze szkół podstawowych oraz gimnazjów, pracowało 683 nauczycieli na stopniu rejonowym oraz 246 nauczycieli na stopniu wojewódzkim. Podlaski Kurator Oświaty przekazał podczas uroczystości podsumowującej woje-

wódzkie konkursy przedmiotowe podziękowania oraz gratulacje przewodniczącym komisji wojewódzkich uczestniczącym w przeprowadzeniu konkursów oraz dyrektorom szkół współpracującym przy organizacji konkursów.

Szczególnie uzdolnionym ucz-

niom – wielokrotnym laureatom, oprócz zaświadczeń i nagród Podlaskiego Kuratora Oświaty, wręczono także graweriony Wojewody Podlaskiego i nagrody w imieniu Marszałka Województwa Podlaskiego.

Wydarzenia

Wśród **wielokrotnych laureatów**, którym przyznano najwięcej tytułów, znaleźli się uczniowie szkół podstawowych oraz gimnazjów:

Imię i nazwisko ucznia		Nazwa szkoły	Liczba tytułów
szkoła podstawowa			
Stanisław Antoni	Pańkowski	Szkoła Podstawowa nr 53 z Oddziałami Dwujęzycznymi w Białymstoku	4
Natalia	Bielecka	Szkoła Podstawowa nr 53 z Oddziałami Dwujęzycznymi w Białymstoku	3
Jan Jerzy	Głębocki	Szkoła Podstawowa nr 8 im. Świętego Kazimierza Królewicza w Białymstoku	3
Michał Jerzy	Lipski	Szkoła Podstawowa nr 53 z Oddziałami Dwujęzycznymi w Białymstoku	3
Maciej	Sirocki	Niepubliczna Szkoła Podstawowa św. św. Cyryla i Metodego w Białymstoku	3
Ewa	Walińska	Społeczna Szkoła Podstawowa nr 2 w Białymstoku	3
dotychczasowe gimnazjum			
Wiktor	Terlecki	Publiczne Gimnazjum nr 32 Dwujęzyczne w Białymstoku	9
Urszula Bogusława	Radziszewska	Publiczne Gimnazjum nr 32 Dwujęzyczne w Białymstoku	5
Jakub	Kopczyński	Gimnazjum nr 2 w Bielsku Podlaskim	4
Paweł	Kosiorek	Publiczne Gimnazjum nr 32 Dwujęzyczne w Białymstoku	4
Jakub	Wierzbowski	Publiczne Gimnazjum nr 6 im. T. Kościuszki w Łomży	4
Paweł Bartłomiej	Żurakowski	Publiczne Gimnazjum nr 12 w Białymstoku	4

Laureaci z największą liczbą uzyskanych tytułów przyjmują gratulacje

87 szkół podstawowych oraz **88 dotychczasowych gimnazjów**, spośród wszystkich w województwie podlaskim, może poszczycić się tym, że w gronie ich uczniów, w roku szkolnym 2017/2018, jest laureat wojewódzkich konkursów przedmiotowych. **Największa liczba tytułów laureata trafiła do szkół:**

Nazwa szkoły	Liczba tytułów
szkoły podstawowe	
Szkoła Podstawowa nr 53 z Oddziałami Dwujęzycznymi w Białymstoku	39
Społeczna Szkoła Podstawowa nr 4 PTO w Białymstoku	10
Szkoła Podstawowa nr 10 im. Jana Pawła II w Łomży	9
Szkoła Podstawowa nr 4 im. Władysława Broniewskiego w Zambrowie	8
Szkoła Podstawowa nr 50 z Oddziałami Integracyjnymi im. Świętej Jadwigi Królowej Polski w Białymstoku	8
dotychczasowe gimnazja	
Publiczne Gimnazjum nr 32 Dwujęzyczne w Białymstoku	103
Publiczne Gimnazjum nr 6 im. T. Kościuszki w Łomży	24
Publiczne Gimnazjum nr 3 im. Izabeli Branickiej w Białymstoku	18
Gimnazjum im. Marii Konopnickiej w Suwałkach	18
Publiczne Gimnazjum Nr 17 Integracyjne w Białymstoku	17
Publiczne Gimnazjum nr 1 im. Jana Kochanowskiego w Białymstoku	13

Dyrektorzy szkół przyjmują gratulacje i podziękowania

Beata Pietruszka - Podlaski Kurator Oświaty, zwracając się do dyrektorów szkół, z których pochodzą laureaci wojewódzkich konkursów przedmiotowych, podkreśliła, iż sukcesy uczniów potwierdzają wysoki poziom nauki w szkole oraz odpowiedni system wychowania motywujący do nauki i pracy, promujący ambitną i kreatywną młodzież. Przekazała również wyrazy uznania wszystkim, którzy zdecydowali się na udział w konkursach, doceniając, że podej-

mują oni trud nauki, zdobywania wiedzy, jej stosowania w sytuacjach pozalekcyjnych. Jednocześnie, podziękowała nauczycielom, którzy z zaangażowaniem pracowali nad rozwijaniem pasji uczniów.

Uroczystości uatrakcyjniły występy artystyczne: zespołu tanecznego „ATOM” z Uczniowskiego Klubu Sportowego „HUBAL” przy Szkole Podstawowej nr 32 w Białymstoku oraz przygotowane przez nauczycieli i uczniów II Liceum Ogólnokształcącego

im. księżnej Anny z Sapiehów Jabłonowskiej w Białymstoku i Szkoły Podstawowej nr 49 z Oddziałami Integracyjnymi im. Stefana Kardynała Wyszyńskiego - Prymasa Tysiąclecia w Białymstoku.

Hanna Marek
starszy wizytator
Kuratorium Oświaty
w Białymstoku

„Z muzyką w Niepodległej Polsce”

16 maja 2018 roku w Zespole Szkół Specjalnych w Siemiatyczach odbył się Przegląd Twórczości Patriotycznej Dzieci i Młodzieży ze Specjalnymi Potrzebami Edukacyjnymi pod hasłem „Z muzyką w Niepodległej Polsce”. Przedsięwzięcie to zostało zorganizowane jako jedno z wielu działań w ramach przygotowań do obchodów 100 Rocznicy Odzyskania przez Polskę Niepodległości. Organizatorem uroczystości był Zespół Szkół Specjalnych w Siemiatyczach oraz Polskie Towarzystwo Walki z Kalcem Oddział Terenowy w Siemiatyczach.

W Przeglądzie uczestniczyli uczniowie Zespołu Szkół Specjalnych im. Jana Pawła II w Bielsku Podlaskim, Ośrodka Szkolno - Wychowawczego w Łosicach, Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Sokółce, Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Długoborzu, wychowankowie Warsztatów Terapii Zajęciowej w Dołubowie, a także uczniowie szkół wchodzących w skład Zespołu Szkół Specjalnych w Siemiatyczach - Szkoły Podstawowej Specjalnej, Gimnazjum Specjalnego oraz Szkoły Specjalnej Przystosowanej do Pracy. Uroczystość swoją obecnością zaszczylicili liczni goście, m.in. Wicekurator Oświaty - Bożena Dzitkowska wraz z Dyrektorem Wydziału Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych i Kształcenia Specjalnego - Anną Topór oraz

Starosta Siemiatycki - Jan Zalewski i Wicestarosta - Marek Bobel. Nie zabrakło też przedstawicieli licznej grupy sponsorów.

Młodzi artyści zabrali wszystkich w historyczną podróż pełną pięknej muzyki, śpiewu, tańca, patriotycznych symboli i gestów. Wspaniale prezentowali się zarówno artyści występujący zespołowo, jak i indywidualnie. Można było podziwiać ich umiejętności taneczne, aktorskie, wokalne, a także pomysłowość w przygotowaniu rekwizytów i strojów. Zachwycał wszystkich profesjonalizm i zaangażowanie artystów podczas prezentacji pieśni patriotycznych i tańców polskich. Wysłuchaliśmy pięknych, dawnych pieśni patriotycznych, jak również utworów współczesnych, jak np. przedstawionego w aranżacji rockowej utworu „Kochana ma Polsko”. Publiczność była pod ogromnym wrażeniem występów, bardzo żywiołowo reagowała nie tylko brawami, ale też chętnie włączając się do wspólnego śpiewania.

Prezentację zakończył pokaz tańców polskich w wykonaniu Zespołu Pieśni i Tańca „Małe Podlasie”. Tancerze w pięknych tradycyjnych strojach zaprezentowali nam poloneza, mazura, kujawiaka, oberka i krakowiaka. Pięknie udekorowana sala oraz niezwykle występy uczestników sprawiły, że atmosfera przeglądu była wyjątkowa.

Ze względu na wysoki poziom i różnorodne walory artystyczne występów, trudno było jednogłośnie wybrać zwycięzców. Wszystkie więc zespoły zostały uhonorowane dużymi brawami, otrzymały zasłużone dyplomy, drobne upominki oraz pamiątkowe grawerony, samodzielnie wykonane przez uczniów i nauczyciela Szkoły Specjalnej Przystosowanej do Pracy - Zespołu Szkół Specjalnych w Siemiatyczach. Uwieńczeniem przeglądu był tort w barwach narodowych z zamieszczonym logo przeglądu. Świetne race upamiętniły setną rocznicę odzyskania Niepodległości przez Polskę oraz pierwszy Przegląd Twórczości Patriotycznej Dzieci i Młodzieży ze Specjalnymi Potrzebami Edukacyjnymi pod hasłem „Z muzyką w Niepodległej Polsce”.

W trakcie trwania przeglądu zaproszeni goście mieli też możliwość obejrzenia wystawy „Piękna nasza Polska cała...” Prace zostały wykonane w ramach szkolnego konkursu plastycznego, przy wspólnym zaangażowaniu uczniów, nauczyli oraz opiekunów poszczególnych klas edukacyjno - terapeutycznych. Galeria stanowi obecnie efektowną i trwałą dekorację szkolnego holu, ale przede wszystkim przypomina nam o różnorodności i pięknie naszej Ojczyzny oraz miejscach szczególnie nam bliskich.

Inicjatywa zorganizowania Przeglądu Twórczości Patriotycznej Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej była kolejnym niezwykle ważnym przedsięwzięciem mającym wkład w rozpowszechnianie wartości patriotycznych i kulturalnych wśród dzieci i młodzieży niepełnosprawnej oraz przygotowanie ich do życia w demokratycznym państwie. Zarówno przegląd, jak i przygotowana przez społeczność szkolną wystawa, to nie jedyny wkład szkoły w wychowanie naszych podopiecznych w duchu patriotycznym. Od chwili powstania placówki wychowanie patriotyczne było w naszej szkole zawsze na czołowym miejscu. Uwzględniając możliwości indywidualne wychowanków, przygotowujemy akademie patriotyczne, podczas których wszyscy pamiętają o stroju galowym i godnej postawie. Staramy się w do-

stepny sposób przybliżyć uczniom historię naszego Kraju. Pamiętamy o symbolach narodowych, angażujemy uczniów w przygotowanie rekwizytów i dekoracji patriotycznych. Uważamy, że przy okazji wszystkich działań

wyrazem szczególnego patriotyzmu w obecnych czasach jest pielęgnowanie historii oraz chwile, które wywołują w nas emocje patriotyczne i radość, a w ten sposób przypominają nam wszystkim, że bez względu na różnice

między nami - wszyscy jesteśmy Polakami.

Organizacja Przeglądu Tworczącości Patriotycznej Dzieci i Młodzieży ze Specjalnymi Potrzebami Edukacyjnymi pod hasłem „Z muzyką w Niepodległej Polsce” nie byłaby możliwa bez wzajemnej współpracy i zaangażowania całej społeczności szkolnej - uczniów i ich rodziców, kadry pedagogicznej, pracowników administracyjno-obsługowych, dyrekcji, a także bez ogromnego wsparcia organizacyjnego, rzeczowego i finansowego darczyńców - osób prywatnych oraz firm i instytucji.

WSZYSTKIM GORĄCO DZIĘKUJEMY!

W imieniu społeczności Zespołu Szkół Specjalnych w Siemiatyczach

**Urszula Obrycka,
Edyta Kaczor**

Mamy finalistkę ! Ogólnopolski Konkurs Plastyczny „Orzeł Biały-nasza dumą” rozstrzygnięty

Agnieszka Skrodzka uczennica klasy IV a Szkoły Podstawowej nr 1 w Łomży została finalistką Ogólnopolskiego Konkursu Plastycznego „Orzeł Biały – nasza dumą”.

Celem konkursu było popularyzowanie wiedzy o godle jako najważniejszym z symboli państwa polskiego oraz rozwijanie pasji historycznych i artystycznych.

Organizatorzy konkursu to Kancelaria Senatu w Warszawie, senatorowie Rzeczypospolitej Polskiej oraz Kuratoria Oświaty.

7 maja 2018 roku w gmachu Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w Warszawie Agnieszka miała przyjemność uczestniczyć w uroczystym podsumowaniu konkursu. Jednym z atrakcyjnych punktów programu dla wszystkich nagrodzonych było zwiedzanie budynku Senatu i Zamku Królewskiego w Warszawie. Młoda artystka była zachwycona nagrodami i programem obchodów. Wszyscy uczestnicy majowych uroczystości

z pewnością wiedzą, że biało-czerwona flaga, godło z Białym Orłem w koronie i „Mazurek Dąbrowskiego” to symbole polskiej państwowości. To znaki najważniejsze, wyrażające naszą tożsamość, wokół których gromadzi się wspólnota obywateli Rzeczypospolitej. Kiedy podczas świąt państwowych czy innych doniosłych wydarzeń w życiu polskiego społeczeństwa chcemy w szczególny sposób poczuć łączącą nas więź, odwołujemy się właśnie do tych symboli. Są one dla wszystkich Polaków wyjątkowo cenne. Otaczanie symboli Rzeczypospolitej Polskiej czcią, szacunkiem jest prawem i obowiązkiem każdego z nas.

Gratulujemy Agnieszce i opiekunowi Katarzynie Klewickiej oraz życzymy dalszych sukcesów.

**Monika Brajczewska
nauczycielka języka polskiego
SP 1 w Łomży**

„Różni, ale Równi”

II Marsz Godności – Trzciannie 2018 miał związek z obchodzonym 5 maja – Światowym Dniem Godności Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną.

10 maja 2018 roku społeczność Szkoły Podstawowej im. Św. Franciszka w Trzciannie, przedstawiciele władz samorządowych oraz wychowankowie z opiekunami Ośrodka Re-

walidacyjno-Wychowawczego w Mońkach po raz drugi barwnym korowodem przeszli ulicą Trzciannego, aby zmanifestować prawo każdego człowieka do godnego życia.

Tegoroczny Marsz Godności obchodziliśmy pod hasłem „Różni, ale Równi”. W ten sposób chcieliśmy uświadomić uczniom naszej szkoły różnorodność osób i podkreślić, że

żaden człowiek bez względu na możliwości intelektualne, sprawność fizyczną, nie może być dyskryminowany ani poniżany przez innych. Każde dziecko i każdy dorosły – mają prawo do godnego życia. Godnie żyć to cieszyć się wszystkim, co nas otacza, szanować siebie i innych, funkcjonować w społeczeństwie na równych prawach. Podejmując decyzje, mamy możliwość dbać nie tylko o własną godność, ale także o godność innych poprzez to jak myślimy, mówimy i działamy. Naszą postawą możemy świadomie przyczynić się do zmiany świata na lepsze tak, aby ludzie wokół nas czuli się radośni i szczęśliwi, aby wierzyli w to, że ich życie, to wartość sama w sobie.

Marsz Godności, to okazja do budzenia wśród dzieci i młodzieży wrażliwości, empatii i świadomości, że obok nas jest drugi człowiek – taki sam jak my – tylko z innymi potrzebami, słabościami, ale też z wieloma talentami i możliwościami.

**Teresa Klepadło
Izabela Lachowska**

II Powiatowy Konkurs Wiedzy Historycznej

9 kwietnia 2018 roku w Szkole Podstawowej im. Św. Franciszka w Trzciannie odbył się finał II Powiatowego Konkursu Wiedzy Historycznej „Polacy w drodze do niepodległości - powstania narodowe w XVIII i XIX wieku - historyczne kwartety” pod honorowym patronatem Kuratorium Oświaty w Białymstoku, Starosty Monieckiego oraz Wójta Gminy Trzciannie. W roku szkolnym

2017/2018 temat przewodni brzmiał: „Polacy w drodze do niepodległości - powstania narodowe w XVIII i XIX wieku – historyczne kwartety” i był związany z tegorocznymi obchodami 100 – lecia Odzyskania Niepodległości przez Polskę. Konkurs był adresowany do uczniów dotychczasowych gimnazjów powiatu monieckiego i swoją tematyką zachęcił do udziału wszystkie szkoły powiatu monieckiego z: Jaświł,

Goniądza, Knyszyna, Kalinówki Kościelnej, Krypna, Jasionówki, Moniek oraz Trzciannego. Jego celem było przede wszystkim zwrócenie uwagi młodzieży na konieczność zachowania pamięci o przeszłości, pogłębianie wiedzy i kształtowanie zainteresowań uczniów historią Ojczyzny oraz kształtowanie patriotyzmu w nawiązaniu do tradycji niepodległościowych narodu polskiego.

Konkurs składał się z dwóch etapów. Na etapie szkolnym test, który napisało w sumie 58 uczniów, pozwolił wyłonić najlepsze „kwartety historyczne”. W etapie powiatowym 32 finalistów zmagало się z testem, który wyłonił trzech indywidualnych zwycięzców oraz trzy najlepsze „kwartety historyczne”. Nad przebiegiem konkursu czuwała Powiatowa Komisja Konkursowa powołana przez Dyrektora Szkoły Podstawowej im. Św. Franciszka w Trzciannem – Barbarę Brzostowską. W rywalizacji indywidualnej zwyciężyli:

I miejsce – Magdalena Szubzda z Zespołu Szkolno – Przedszkolnego w Jasionówce,

II miejsce – Gniewko Wiatr z Zespołu Szkolno – Przedszkolnego w Goniądzu,
III miejsce – Natalia Kościuk z Gim-

nazjum w Mońkach.

W rywalizacji kwartetów miejsca na podium zajęli uczniowie:

I miejsce – Zespół Szkolno – Przedszkolny w Jasionówce,

II miejsce – Zespół Szkolno – Przedszkolny w Goniądzu,

III miejsce – Szkoła Podstawowa im. Św. Franciszka w Trzciannem.

Zwycięzcy i uczestnicy konkursu oraz opiekunowie otrzymali nagrody rzeczowe ufundowane przez Starostę Monieckiego, Biebrzański Park Narodowy, Wójta Gminy Trzcianne oraz lokalnych przedsiębiorców.

Swoją obecnością zaszczylił nas Wiceminister MSWiA Jarosław Zieliński, który przybył wraz z żoną. Podczas krótkiego przemówienia dziękował za zaproszenie oraz pod-

kreślił ogromną rolę szkół i nauczycieli w krzewieniu i pielęgnowaniu patriotyzmu wśród młodzieży. Następnie wraz z zaproszonymi gośćmi i młodzieżą gimnazjalną obejrzał akademię na temat zbrodni katyńskiej i 8 rocznicy katastrofy smoleńskiej. Wręczył także nagrody i dyplomy laureatom oraz pogratiulował nauczycielom, którzy przygotowali swoich uczniów do konkursu. Pan Minister otrzymał zaszczytny tytuł „Przyjaciela Szkoły”. Za zaproszenie na finał II Powiatowego Konkursu Wiedzy Historycznej podziękowali w listach, które zostały odczytane przez Panią Dyrektora: Minister Rozwoju Rolnictwa Krzysztof Jurgiel oraz Poseł na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej Dariusz Piontkowski. Wszystkim uczestnikom konkursu złożyli wyrazy uznania i gratulacje za zaangażowanie i chęć zgłębiania trudnych dziejów naszej ojczyzny.

Organizując to przedsięwzięcie chcieliśmy pomóc młodzieży szkolnej zrozumieć znaczenie polskich powstań narodowych, bo gdyby nie ofiara powstańców, o wolność, która nadeszła wiek temu, byłoby dużo trudniej. Bez powstań narodowych prawdopodobnie nie byłoby Józefa Piłsudskiego i roku 1918. To doświadczenie pokoleń było przekazywane dalej – dzieciom i wnukom. Ono zostawało w pamięci i determinowało do dalszych działań zmierzających do szukania dróg do odzyskania niepodległości Ojczyzny.

Marcin Rzemieniecki
Szkoła im. Św. Franciszka
w Trzciannem

W wielokulturowym rytmie

Od jedenastu lat pomysłem Szkoły Podstawowej nr 12 im. Zygmunta Glogera w Białymstoku na kształtowanie w dzieciach i młodzieży właściwie rozumianej postawy tolerancji i wrażliwości na odmienność narodową, religijną czy kulturową jest Festiwal Kultur. Organizując Festiwal, przybliżamy – w formie artystycznej – różnorodność kultur naszego miasta i regionu, które w przeszłości funkcjonowały jako miejsce współlistnienia wielu narodów i religii. Staramy się dzięki tej imprezie współtworzyć i wypełniać przestrzeń międzykulturową w mieście Ludwika Zamenhofs – twórcy międzynarodowego języka

esperanto.

Kulturowe prezentacje artystyczne w wykonaniu zespołów dziecięcych i młodzieżowych w atmosferze święta i radości budują postawę autentycznego otwarcia się przedstawicieli młodego pokolenia na inne społeczności. Są też czynnikiem, który pozwala poszukiwać jedności, a zarazem kształtować pozytywne postawy społeczne młodzieży wobec wielokulturowości.

Tegoroczna XI edycja Festiwalu Kultur (24 kwietnia 2018 r.) miała wydźwięk szczególnie, ponieważ przypadła na obchody 100-lecia odzyskania przez Polskę niepodległości. Odbędzie się pod patronatem Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Wojewody

Podlaskiego, Marszałka Województwa Podlaskiego, Prezydenta Miasta Białegostoku, Podlaskiego Kuratora Oświaty oraz patronatami medialnymi: Telewizji Białystok, Radia Białystok, Kuriera Porannego, Wrót Podlasia i Twojej Telewizji Regionalnej. Nasze przedsięwzięcie miało na celu prezentację kultury rodzimej oraz kultur mniejszości narodowych. Jej adresatami były dzieci, rodzice, nauczyciele przedszkoli, szkół podstawowych i regionu, a także mieszkańcy Białegostoku. 24 kwietnia 2018 r. w sali Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego po raz jedenasty spotkali się wszyscy ci, którym bliska jest idea krzewienia i kultywowania wielokulturowości

Wydarzenia

Podlasia. Festiwal od lat obejmuje następujące działania:

-prezentację stoiska kulturowego (np. pamiątki, stroje regionalne, potrawy, itp.) – zgłoszono 6 stoisk,

-prezentację artystyczną na żywo (np. taniec, piosenka, legenda, wiersz itp.) – zgłosiło się 14 zespołów.

Podczas występów artystycznych na scenie i na stoiskach barwnie i efektownie prezentowana była kultura rodzima/polska/ oraz kultury mniejszości narodowych zamieszkujących /obecnie bądź dawniej/ nasz region, tj. tatarskiej, białoruskiej, ukraińskiej, litewskiej, czeczeńskiej, rosyjskiej, żydowskiej z całą swą oryginalnością, kolorytem i smakiem.

Jak zawsze, mogliśmy podziwiać piękne występy o charakterze wielo-

kulturowym przygotowane przez Wesołą Dwunastkę, Samorządowe Ognisko Baletowe, grupę z Zespołu Szkół Niepublicznych św. św. Cyryla i Metodego, Kurpie Zielone, zespół Kazka z Gródka, Padlaski Wianok, dziewczęcy zespół ludowy Jarzębinki z Juchnowca oraz Podlaskie Promyki z Supraśla. Tatarską oryginalnością na pewno zachwycił tatarski zespół Buńczuk. Swoistego kolorytu dodał Festiwalowi niewątpliwie dynamiczny występ zespołu Ranok z Bielska Podlaskiego. Wielką radość sprawiła nam kolejna wizyta i występ zespołu z liceum w Brześciu. Mogliśmy też posłuchać świetnego wykonania dziecięcej grupy UKU – donaco Bjalistoko oraz Kwartetu Rodzinnego Ostapczuk. Festiwalowe prezentacje zakończył i niewątpliwie uświetnił występ chóru ze Szkoły Podstawowej nr 10 w Białymstoku. Wszystkim występującym, którzy odpowiedzieli na zaproszenie,

opiekunom zespołów, organizatorom stoisk kulturowych, dyrektorom zaprzyjaźnionych szkół i wspomagającym Festiwal rodzicom należą się wielkie podziękowania, czego wyrazem były okazjonalne dyplomy, statuetki i nagrody rzeczowe.

Festiwal Kultur spotyka się od lat z szerokim oddźwiękiem wśród uczniów i nauczycieli szkół białostockich oraz regionu, stał się okazją do zaprezentowania inicjatyw podejmowanych w szkołach na rzecz przybliżenia tradycji i kultur różnych narodów. Pozwolił również na poszukiwanie – ważnej w naszym współczesnym świecie – jedności w różnorodności. A piękno polskiej tradycji pokazuje, że jest to możliwe.

Anna Satuła
dyrektor SP 12
w Białymstoku

IV Festiwal „Tańce ludowe i regionalne”

W dniu 25.04.2018r. odbyła się IV edycja Festiwalu „Tańce ludowe i regionalne” pod Honorowym Patronatem Burmistrza Miasta Hajnówka. Głównym celem festiwalu było rozbudzanie zainteresowania tańcem wśród dzieci w wieku przedszkolnym; popularyzacja tańca ludowego i regionalnego; integracja środowisk przedszkolnych; promocja młodych talentów. W tym roku szkolnym w ramach Obchodów 100 – lecia Odzyskania Niepodległości przez Polskę w IV edycji festiwalu tańca został położony akcent na improwizacje taneczne o tematyce patriotycznej oraz tańce ludowe i regionalne.

W festiwalu udział wzięło 12 zespołów tanecznych, w tym 168 dzieci. Uczestnikami były dzieci 5 - 6 letnie z przedszkoli publicznych i niepublicznych oraz Oddziału Przedszkolnego „Kraina Radosnych Maluchów” z Dubin. Na scenie wystąpił chór ze Szkoły Podstawowej nr 1 im. J. Kusocińskiego i Szkoły Podstawowej nr 4 im. H. Sienkiewicza w Hajnówce, który uroczystie rozpoczął IV Festiwal śpiewając „Mazurka Dąbrowskiego” i pieśni patriotyczne. Natomiast tańce ludowe zatańczył zespół "Przepiórki" z Hajnowskiego Domu Kultury. Na

scenie podczas występów oczywiście nie mogło zabraknąć tańców narodowych krakowiaka i poloneza. Całej imprezie uroku dodawała dekoracja w barwach biało - czerwonych oraz przepiękne ludowe stroje występujących dzieci. Jury ogłosiło wyniki w kategorii tańca:

1 miejsce - zespół „Tęczowe nutki” z Przedszkola nr 2 w Hajnówce pod kierunkiem Marioli Krawczyńskiej i Bożeny Janickiej, taniec ludowy "Polka Lubelska";

2 miejsce - zespół "Gwiazdeczki"

z Przedszkola nr 5 z Oddziałami Żłobkowymi w Hajnówce pod kierunkiem Anieli Kot, Joanny Suchodoła oraz Sylwii Filinowicz; improwizacja taneczna o tematyce patriotycznej pt. "Przybyli Ułani";

3. miejsce "Kraina Radosnych Maluchów" z Dubin pod kierunkiem Doroty Kiersnowskiej; taniec narodowy "Polonez".

Wyróżnienia:

-Green Beetles z Niepublicznego Przedszkola Językowego RED BUS KIDS w Hajnówce pod kierunkiem

Katarzyny Szerszunowicz i Sylwii Golonko; taniec ludowy "Trojak" (Zasiali Górale)

- zespół „Chłopaki i Dziewczyny z Leśnej Krainy” pod kierunkiem Eweliny Laszkiewicz- Kanarskiya; taniec ludowy "Miotlarz";

-grupa "Sarenki" z Przedszkola nr 3 z Oddziałami Integracyjnymi pod kierunkiem Agnieszki Panasiuk - Kaczoch i Iwony Gierasimiuk; taniec ludowy "W moim ogródeczku";

-grupa "Wiewióreczki" z Przedszkola

nr 2 w Hajnówce pod kierunkiem Ewy Horosz i Beaty Środa; taniec narodowy "Krakowiak";

-dzieci z Przedszkola nr1 w Hajnówce pod kierunkiem Agnieszki Pieśluk; taniec ludowy "Krakowiak";

-zespół "Przebojowe dzieciaki" z Przedszkola nr 1 w Hajnówce pod kierunkiem Elżbiety Prokopiuk; taniec narodowy "Polonez".

Wszystkim uczestnikom serdecznie gratulujemy przepięknych występów tanecznych.

Cieszymy się, że w IV edycji Festiwalu "Tańce ludowe i regionalne" mogliśmy upowszechnić wśród młodego pokolenia wartości kulturowe tańców ludowych i regionalnych z całym ich bogactwem strojów, pieśni i melodii tanecznych.

**Dyrektor Iwona Raszkiewicz,
Nauczycielki:
Mariola Krawczyńska,
Barbara Kiślak**

**Fotografia:
Agata Majewska - Iwaniu**

Aktywna refleksja nad samym sobą

Teatr jest w dużej mierze terapią grupową z udziałem publiczności.

Jonathan Caroll

Już od 2004 roku w Szkole Podstawowej im. Sybiraków w Rałównie (w gminie Zabłudów) co roku jest organizowane Szkolne Forum Teatralne. Stanowi ono tradycję tej szkoły, która na dobre wpisała się w jej proces dydaktyczno-wychowawczy. W pierwszych latach uczestniczyli w niej wszyscy uczniowie, ale z czasem zmieniła się jego formuła. Od kilku lat biorą w nim udział najmłodszy, to jest dzieci z oddziału przedszkolnego, a także uczniowie z koła teatralnego i interbloku artystycznego. Na uwagę zasługuje kilka aspektów tej działalności, a zwłaszcza wielokierunkowość oddziaływania teatru w pracy z dziećmi. Jednym z najbardziej widocznych jest integracja społeczności szkolnej, to znaczy uczniów, nauczycieli i rodziców. Ci ostatni dokładają wielu starań w przygotowanie kostiumów, czasami nawet dekoracji. Tworzą wierną i oddaną od czternastu lat publiczność, która niezwykle żywo i autentycznie wyraża swoje emocje związane z daną inscenizacją. Niejednokrotnie z własnej inicjatywy angażują się w zakup nagród dla wszystkich uczestników. Z kolei, nauczyciele podczas przygotowań mają niepowtarzalną okazję do poznania innej, mniej oficjalnej strony osobowości nie tylko swoich wychowanków, również uczniów z innych klas. Jednak w tych poczynaniach niepomiernie istotne są dzieci, a w szczególności ich kontakt ze sztuką, której swego rodzaju syntezą jest właśnie teatr. Umożliwia on

bowiem wszechstronny rozwój dziecka, kształtuje jego osobowość, wykazuje działania terapeutyczne. Za sprawą bogactw, które w sobie kryje (słowo, dźwięk, barwa, światło, magia ruchu), doskonale łączy je z tym, co komu w duszy gra (by przywołać słowa Stanisława Wyspiańskiego) i tym samym stwarza szansę samorealizacji dla dziecka.

Już Novalis zauważył, że Teatr jest aktywną refleksją nad samym sobą, a tej w drodze kontaktu dziecka z teatrem służą: identyfikacja z kreowaną postacią, ocena jej postawy, konfrontacja z własnymi decyzjami, poznawanie różnych systemów wartości, sposobów rozumowania innych i wreszcie pozytywne zmiany w osobowości dziecka wywołane wydo-

byciem tłumionych emocji i przekształceniem obrazu samego siebie w kierunku wzrostu samooceny i większego poczucia własnej wartości. Na te i inne kwestie dotyczące wszechstronnej funkcji teatru zwróciła uwagę K. Sołownik-Olbrychska w swojej książce pt.: „Teatr radości. Teatr szkolny – doświadczenia, uwagi, myśli”. Natomiast uczniowie, nauczyciele i rodzice z naszej szkoły doświadczają wszechstronnej roli teatru cyklicznie, by powołać się na słowa wspomnianej autorki: „Teatr, mogąc zaspokoić wiele potrzeb estetycznych i świadomych lub nieświadomych potrzeb z zakresu życia uczuciowego i intelektualnego dzieci, podejmuje ważne zadania wychowawcze. Budzi i rozwija zdolności, zainteresowania, inicjatywę. Uczy

szacunku dla wspólnej pracy. Podnosi ogólny poziom kulturalny uczestników, ich wiedzę, kulturę mowy oraz smak estetyczny".

Właśnie opisane powyżej wielokierunkowe oddziaływanie teatru na dziecko stało się inspiracją dla dyrektora i nauczycieli ze Szkoły Podstawowej im. Sybiraków w Rafa-

łowce do organizowania corocznych spotkań teatralnych, których wzmiankowana formuła nieznacznie zmieniła się. W tym roku po raz czternasty zintegrowaliśmy wysiłki uczniów, rodziców i nauczycieli, mając na uwadze także ekspresję twórczą dziecka i jego aktywność. Sprzyjają temu inscenizacje przez nich przygotowane

i szeroko rozumiany teatr.

Halina Lisicka
Szkoła Podstawowa
im. Sybiraków
w Rafałowie

25 lat III Liceum Ogólnokształcącego im. Żołnierzy Obwodu Łomżyńskiego Armii Krajowej w Łomży

Historia III Liceum Ogólnokształcącego w Łomży – naszej szkoły – bardzo mocno łączy się z historią Łomży, Ziemi Łomżyńskiej i Ojczyzny. Jako szkoła 15 lutego 2018 r. obchodziliśmy jubileusz 25-lecia istnienia, jubileusz 20-lecia nadania szkole imienia Żołnierzy Obwodu Łomżyńskiego Armii Krajowej. Jako łomżanie świętujemy w tym roku jubileusz 600-lecia nadania Łomży praw miejskich, jako Polacy z dumą czcimy jubileusz 100-lecia odzyskania niepodległości.

Te wszystkie jubileusze sprowokowały nas do świętowania przez cały rok. Nie oznacza to, że trwoniliśmy czas, ale, jak zwykle, ciężko pracowaliśmy. Wspólnie realizowaliśmy różne działania dydaktyczne, np.: cykl lekcji na temat Armii Krajowej w kraju i na Ziemi Łomżyńskiej w klasach I i II, cykl lekcji historii poświęconych wizerunkom kobiet, których młodość przypadła na lata II wojny światowej pod hasłem „Dziewczyny z AK”, wykład i wystawa poświęcone Ince - Danucie Siedzikównie, którą władze PRL-u skazały na niesławę, śmierć i zapomnienie, akcja „Mieszkańcy Ziemi Łomżyńskiej polegli w Katyniu”, gra miejska „Tajemnice łomżyńskiego grodu”. Zaangażowaliśmy się również w inicjatywę artystyczne: wieczór z poezją śpiewaną, Konkurs Poezji i Piosenki Patriotycznej, który niesie ze sobą przesłanie Polska to my, Nocny Maraton Świąteczny. Rywalizowaliśmy w różnych dyscyplinach sportowych podczas Międzyklasowego Turnieju Piłki Halowej o puchar dyrektora III LO, meczu siatkówki absolwenci vs uczniowie, Międzyszkolnego Turnieju Futsalu Dziewcząt z okazji Dnia Kobiet, Biegu na 25-lecie III LO, Mistrzostw Miasta Dzieci i Młodzieży w Tenisie z okazji 25-lecia III

LO, rajdu rowerowego „Tropami bohaterów”.

Działaliśmy na rzecz innych ludzi, zaangażowaliśmy się w akcje honorowego krwiodawstwa ph. „25 litrów krwi na 25-lecie szkoły”. Inicjatywy te miały na celu integrację społeczności szkolnej, kultywowanie tradycji szkolnych i narodowych, a także pielęgnowanie pamięci o bohaterach walczących o niepodległość ojczyzny – żołnierzach Armii Krajowej. Historię naszego kraju traktujemy bowiem jako źródło nauki, aby to co złe naprawić, a to co dobre - uszlachetnić.

Zwieńczeniem jubileuszowego roku naszej szkoły była uroczystość, na którą licznie przybyli zani goście. Najwięcej emocji wzbudził w zebranych montaż słowno-muzyczny pt. „A źródło wciąż bije...” przygotowany przez nauczycieli, uczniów i absolwentów naszej szkoły oraz nauczyciela i uczniów ze Szkoły Podstawowej nr 7 w Łomży. Program ten skłaniał do refleksji nad przeszłością, terażniejszością i przyszłością naszej Ojczyzny. Różnorodne środki wyrazu - piękno poetyckiego słowa,

piosenki wykonywane przy akompaniamencie szkolnego zespołu muzycznego, taniec, scenografia i nastrojowe oświetlenie - sprawiły, że widzowie mieli możliwość przeżycia różnych emocji: od smutnej zadumy nad losem tych, którzy doświadczyli koszmaru wojny po radość i nadzieję, gdy najmłodszy wykonawcy na pytanie: Jaką Polskę nam przyniosicie? odpowiadali: wolną, tolerancyjną, piękną, szczęśliwą, beztruską.

...a wszystko zaczęło się 6 kwietnia 1992 r. Wówczas Kurator Oświaty w Łomży z dniem 1 czerwca powołał do życia III Liceum Ogólnokształcące w Łomży. Pismem z 11 maja funkcję dyrektora powierzono Jerzemu Cieślowskiemu. 1 września rok szkolny 1992/93 w III LO rozpoczęło zaledwie 68 uczniów w dwóch klasach oraz 15 nauczycieli. Od 2005 r. dyrektorem szkoły jest Grażyna Chodnicka. W roku szkolnym 2017/18 w liceum uczy się 505 uczniów, a rada pedagogiczna liczy 48 osób. Pierwszą siedzibą szkoły był budynek Zespołu Szkół Medycznych przy ulicy Wiejskiej 16. Od 1 września 1996 r. szkoła mieści

się w budynku przy ulicy Senatorskiej 13.

14 lutego 1998 r., w 56 rocznicę powstania Armii Krajowej, Kurator Oświaty w Łomży nadał III Liceum Ogólnokształcącemu imię Żołnierzy Obwodu Łomżyńskiego Armii Krajowej. Sztandar podarowała szkole warszawska Fundacja Teresy i Zdzisława Knobel.

Patron szkoły obliguje nas do tego, abyśmy mieli szacunek do tradycji i religii, cenili patriotyzm i tolerancję, dlatego też od niemal 18 lat uczestniczymy w Marszu Żywej Pamięci Polskiego Sybiru, za co w 2010 roku sztandar szkoły został odznaczony Honorową Odznaką Sybiraka. Od ponad 10 lat we współpracy z IPN Oddział w Białymstoku organizujemy „Spotkania z historią najnowszą” – wystawy tematyczne, wykłady, warsztaty dla młodzieży poświęcone historii Polski XX wieku. W 2009 roku ważnym wydarzeniem związanym z ob-

chodami Święta Szkoły było odsłonięcie przed budynkiem szkoły tablicy memoriałowej upamiętniającej komendantów i inspektorów AK.

Od 2008 roku organizujemy Konkurs Poezji i Piosenki Patriotycznej „Polska to my”, który, dzięki tematyce i wysokiemu poziomowi artystycznemu, cieszy się dużym zainteresowaniem nauczycieli i uczniów z całego województwa podlaskiego. Nie mamy wątpliwości, że sukces Konkursu wynika z wartości, jakie promuje, ale mamy nadzieję, że również z atmosfery życzliwości i gościnności jaką stwarzamy.

Nasze liceum znalazło się również w gronie szkół założycielskich Podlaskiej Rodziny Szkół Imienia Bohaterów Walki o Niepodległość Rzeczypospolitej. Do dzisiaj mamy swojego przedstawiciela w zarządzie Rodziny. Co roku odnosimy sukcesy w konkursach, którym przy-

świeca idea miłości do Ojczyzny, np.: W barwach biało-czerwonych, Patriotyzm niejedno ma imię, Piłsudski znany i nieznan, Łomżyńskie Drogi do Niepodległej - pamięć i tożsamość. Biografie lokalnych bohaterów, Patriotyczne Inspiracje, Polska Piastowska. W 2016 przygotowaliśmy miejskie obchody Narodowego Dnia Żołnierzy Wyklętych, podczas których wierszem i piosenką upamiętniliśmy żołnierzy AK z naszej okolicy, w szczególności majora Stanisława Cieśliewskiego - pseudonim „Lipiec”.

Skończyliśmy 25 lat. Biorąc pod uwagę nasze działania, możemy z dumą powiedzieć, że jesteśmy szkołą wierną tradycjom, ale też nowoczesną i otwartą na nowe wyzwania.

**Katarzyna Życzkowska
Renata Maliszewska-Bagińska**

Idą wakacje

Idą wakacje. Chyba nie ma ucznia, który nie czeka na ten czas. A i wśród dorosłych – nauczycieli, dyrektorów czy pracowników szkół znajdują się osoby wypatrujące końca roku szkolnego.

Okres zasłużonego wypoczynku jest dla dzieci i młodzieży czasem na różnorakie aktywności. Niekiedy zorganizowane przez dorosłych, niekiedy z własnej inicjatywy. Wyobraźnia młodych ludzi jest bardzo bogata. Pomysłowość w spędzaniu wolnego czasu jest wręcz nieograniczona. I tu podstawowa rola spoczywa na nas – dorosłych. Niezależnie kim jesteśmy dla młodego człowieka: rodzicem, nauczycielem, opiekunem, czy po prostu obcą osobą. A wszyscy dobrze wiemy, że są powody do troski. Przykłady z poprzednich lat wskazują na wiele zagrożeń, jakie czyhają na uczniów.

Organizatorzy wypoczynku muszą przestrzegać wszystkich zasad organizacji tego typu placówek, poczynając od ich zgłoszenia we właściwym kuratorium oświaty. Przy okazji apelujemy do rodziców, by wysyłając dziecko na placówkę, bezwzględnie sprawdzili, czy została ona zgłoszona. Pracownicy pedagogiczni tych placówek muszą pamiętać, że

przede wszystkim to bezpośredni nadzór nad podopiecznymi jest tym elementem, który powinien ograniczać wszelkie niebezpieczeństwa – czasem, nawet kosztem rezygnacji z jakiejś atrakcji. Praca wychowawcy i kierownika letniego wypoczynku trwa przez całą dobę. O tym trzeba pamiętać, szczególnie kiedy podejmuje się decyzję o przyjęciu na siebie tych obowiązków. Jeśli ktoś nie jest pewien, czy sprostą stawianym zadaniom – lepiej niech zrezygnuje.

Nie wszyscy jednak pojadą na kolonie czy obozy. Wiele osób zostaje w miejscu zamieszkania. Rodzice zajęci pracą zawodową nie zawsze są w stanie nadzorować poczynania swoich dzieci. Stąd też apel do innych członków rodziny, znajomych, przyjaznych sąsiadów by zwracać uwagę na to, co robią dzieci podczas nieobecności rodziców. Sprawdźmy, czy nic im nie grozi, czy zabawy, które podejmują nie stają się zbyt ryzykowne.

Wielu młodych ludzi w czasie wakacji pracuje. Często pomaga w pracach polowych, zatrudnia się u różnych pracodawców. Pilnujmy, aby zlecane czynności były bezpieczne, nie wykraczały poza możliwości fizyczne i psychiczne młodego człowieka. Koniecznie należy zadbać o pełny

instruktaż na stanowisku pracy, zapoznanie z warunkami bhp, wyposażenie w odzież ochronną itp.

Wakacje to też świetna okazja do zawierania nowych znajomości, przyjaźni, kontaktów. Uspołecznienie młodego człowieka jest mu do życia tak samo potrzebne jak kontakt z bliskim. Trzeba jednak mieć na uwadze, że nie wszyscy mogą mieć czyste intencje. Wśród wielu ludzi, których poznają nasze dzieci będą wspaniałe i wartościowe osoby, ale mogą znaleźć się na ich drodze i tacy, którzy mogą wykorzystać młodzieńczą naiwność. I tu znowu zadanie dla dorosłych. Umiejętnie, z taktem i rozwagą uczmy dzieci właściwego doboru znajomych.

Tematu nie wyczerpałem. To wiem. Ale wiem też, że bez troskliwego spojrzenia na nasze dzieci – te własne i te oddane pod opiekę, możemy doprowadzić do tragedii, której nieraz nie da się już cofnąć.

**WESOŁYCH, RADOSNYCH
I BEZPIECZNYCH WAKACJI!**

**Krzysztof Ostrowski
st. wizytator
Kuratorium Oświaty
w Białymstoku**

